

БЮЛЕТЕНЬ ПРОВОДУ ОУН

Ч. 2 (10), 1972 рік

СУЧАСНА ФАЗА НАШОЇ РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

Богом даний дар Україні – це дар геніальних імпровізацій. Із своєї власної внутрішньої сили завжди наново відроджується українська нація. Це діється інколи несподівано для довколишнього світу, яки й не розуміє глибини української душі. Часто здається, наче б українська нація припинила, заснула, терпляче й упокорено чогось жде... Так часто є мова про український Офінкс, а ще частіше про український Фенікс. Очевидно, ніщо не стається само з себе. Кожний грандіозний вибух попереджає його наростання, підготовлюване поколіннями жертвою їх крові. Не інакше було з Хмельниччиною, чи з УПА. Але одне певне, що грандіозності і світобурної якості всенародного зриву не можна пояснити лише процесом самого систематичного наростання революційного вибуху. І момент вибуху, і його розмір не можна передбачити. Систематична підготовка ще не вміщує у собі ширини і засягу вибуху. Це укріплені елементи української духовності, такої незбагненої й багатой на власні динамічні сили, розворушують і творять чудо відродження нації. Це й призводить до ствердження про геніальні імпровізації української нації.

Чи не була нею УПА? Селянські хлопці без військових академій ставали безприкладними командирами, переможцями в боях, що в 1947 році примусило ССРСР, Польщу і ЧССР скласти "союз трьох" для поборювання всенародної армії України – УПА. Проте ж, усенародне повстання тривало до 1953 року. На його ідейному ґрунті, на повстаннях, страйках, заворушеннях у концтаборах 1953-1959 років, на жертві й самопосягненні, на ідейності та чіткій свідомості всієї боротьби, зокрема на героїчних прикладах старшого й молодшого поколінь націоналістів-революціонерів, виросло покоління семи – і шестидесятників. Воно зростало на одночасній дії-боротьбі теж збройного характеру в Україні у формі страйків і зударів, як ось у Новочеркаську, Донецьку, Краматорську, і бачило жертвовно-героїчну постану її провідників та широких кіл борців. Відклик Дзюби, а за ним Мороза, до необхідності мати приклади характерності й сміливого захисту своїх переконань та ідей, – особливо в умовах забриханості й систематичного ламання характерів, – стосується до реального, щоденного навколишнього сточення. Обстоювати свої погляди зі зброєю в руках багато легше, ніж беззброєному, маючи лише свою волю, свою мораль, свою готовість фізично безборонному стояти проти до зубів озброєної системи російського терору. За такі характеристики змагається Мороз. Треба мати, – крім героїв зі зброєю, – героїв лише із своєю волею і мораллю, які б у змаганні за здійснення української правди протистояли російському злу.

Сила творців Акту 30 червня 1941 року полягала в тому, що, – не маючи спроможності в той час захистити акту відновлення державності, – вони протиставили загарбникові силу свого характеру, моралі й волі, щоб зберегти ідею державності несплямленою і від неї не відступити.

Це правильно сформулював Дзюба, ствердивши, що сучасна дійсність в Україні не потребує нічого більшого, як високої якості громадської моралі й відваги постояти за свої переконання. Це буде творчий бациль, що запліднить широкі народні кола, бо правда не є лише абстрактною цінністю, а життєвою реальністю. І, як таку, проповідував її Христос, а теж і Конфуцій та Ляо-тсе. Христос, як Богочоловік, дав їй метафізичне обґрунтування та засвітне реальне буття, а Конфуцій обмежив її лише цьогосвітнім буттям, не шукаючи для неї релігійного обґрунтування. Тому він є лише великим учителем суспільної й індивідуальної етики, без божественної, пророчих візій та засвітніх мотивів і мети. Він знає, отже, лише сьогодні, а не знає вчора і завтра з погляду вічності. Тому діалектичний і філософський матеріалізм, через брак учора й завтра, міг у його вченні прорватися в цю порожнечу. І сталося так, що ідеалістична етика Конфуція силою дістає в Китаї матеріалістичну філософську, метафізичну надбудову. Це контрадикція сама в собі. Очевидно, тисячолітня традиція конфуціанізму переможе, але законотворений, як і підґрунтя під т. зв. революцію в Китаї, яка зазнала поразки.

Мороз правильно каже, що культурних революцій не буває, бо культура – це творчість духу впродовж тисячоліть буття відповідної нації. Це традиційні, століттями творені, цінності. Завалити їх – означає завалити національне духовне "я" – істоту нації. Чи валення соборів – це "культурна революція"? Чи нищення святософіївських мозаїк, або пам'яток трипільської культури в Україні, або палення творів духу українських геніїв, нищення скульптур наших мистців, нищення Космача з його неоціненими скарбами народного мистецтва, викорінювання народної усної словесності, легенд і пісень, казок і дум, валення придорожніх хрестів на перехрестях, хрестів волі, – як каже Мороз, чи руйнування стародавнього Розп'яття москалями в Мидачеві, в церкві, чи палення Любчиком-сталінцем неоцінених геніяльних творів Холодного чи Новаківського, Нарбута чи Бойчука, або наших святих ікон, чи перл творчості нації – церков на Гуцульщині, будованих з дерева без одного цвяха – на стайні або доми "культури", або й звичайне руйнування їх, як це прагнули зробити теж із "собором" О. Гончара, – чи це все є "культурною революцією", а чи звичайним російським варварством і падінням у добу дикунства й люджерства, канібальства і вандалства?!

На культурному відтинку існує єдина революція – це політична революція, тобто вможливлення теж ударом двох культурних світів, двох культурних уявлень, ударом двох національних організмів – українського й російського – допомогти українській нації встановити свою владу на своїй землі, щоб Україна могла розгортати, поширювати, поглиблювати, творити на базі тисячолітньої традиції культурного самовиявлення чи намагання самовиявлення нації та розвивати свої духові потенції й вартості. Щоб внутрішня духовна свобода могла проявити себе без силоміцьного накидання ворожих українській духовості ідей, етичних уявлень, стилів і форм, без соцреалізму, казенщини, культу отари, достоевщини, горькізму й інших російських, большевицьких, противних українській духовості ярликів, шаблонів, антиподичних /протиставних/ до її змісту уявлень та ідейних вартостей. Ворожа окупація стоїть на перешкоді й творчому зростанню культурного процесу України. Розгром ворожої окупації – передумова всебічного розвитку нації. Отже, це проблема політичної влади української нації, бо національна влада є гарантією свободи. Іншими словами, проблема свободи – це насамперед проблема національної влади. Тому влада власної нації – центральна справа, і стратегія визвольної революції має за завдання

застосувати передусім такі засоби, шляхи, заходи і методи, які за-
печують здобуття національної влади, наслідком якої буде свобода
нації й людини.

Інколи можна утотожити свободу з владою. Але в стратегічному
плануванні визвольної революції інакше виглядає поряdkування різних
чинників, коли стратег революції в розпалі боротьби має зеніт-
ним пунктом у своєму плані - здобути свободу і владу нації, а не
здобути свободу тільки для громадян існуючої імперії.

У нашому розумінні свобода нації може бути тотожна з владою
нації. Якщо так, то немає суперечности. Але в розпалі боротьби, у
плануванні й реалізуванні стратегії революції свобода для всіх не
є тотожна із владою нації.

В т. зв. УРСР ще стосовно можна фразеологічно відкликатися до
різних паперових прав, свобод, гарантій конституції, що має бути
підміною, ілюзією влади української нації, але цілеспрямовуване
ставлення питання влади нації навіть фразеологічно неможливе.

У стадії ідейно-політичної мобілізації народу в усіх варіантах
і багатогранних засобах дії - психічно-морального, політичного,
соціального, культурного, релігійно-церковного характеру - аспект
влади нації має пронизувати цілість і багатогранність змагу.

Зокрема історична творчість, історична тематика в літературі,
мистецтві, науці має свій глибший глузд саме для цієї фази бо-
ротьби. Проблема влади української нації на історичному тлі вияв-
ляється рельєфнішою, бо її можна сміливіше розглядати на тлі ми-
нулого. Асоціація із сьогоднішньою дійсністю вийде дуже наочно і
матиме такий, як треба, політичний і психологічно-моральний
резонанс.

Влада - це держава. Ця справа мусить стояти дуже чітко. Підмі-
нювання УССД т. зв. УРСР має не лише шкідливі міжнародно-правні
аспекти, а й зовсім негативні, передусім у плані стратегічних
заходів революційного характеру. Для бою треба ясного гасла!
Треба догм. Недаремно В. Мороз каже, що гірше суспільство і люди
без усяких догм, віри, суспільство релятивістичне, безвірне, ніж
суспільство з правдами віри, що їх так дуже потрібно в наш час.
Правдами віри в Україну, нашу націю!

Всяке пропагування "направляти" УРСР, перетворити її в більш
"самостійну державу", з правами "сателіта" і т. д., демобілізує
революційну боротьбу. Воно ставить наріз у позицію компромісу з
окупантом, бо Москва, що сьогодні зробила УРСР своїм генерал-
губернаторством, мала б тільки поступатися і визнати за Україною
право на "сателітство". Тому центральне гасло революції "вся
влада українській нації!" - не може бути ані розводнене, ані
підмінюване іншою формулою, ані, тим більше, жодним іншим гаслом.
Без національної влади немає держави, без неї немає свободи, без
національної влади немає землі у селян, заводів і фабрик у робіт-
ників, немає української культурної вільної творчості, без націо-
нальної влади немає розвитку української Церкви, немає розгор-
тання всебічних потенцій нашої нації... Отже, стратегія вдалої
революції не може допускати половинчастих гасел, зокрема супроти
УРСР, навіть як підміни держави. Для стратега революції, який має
зрушити народні маси, немає іншої формули, як УССД. УРСР не є
українською державою, а колонією Москви, так, як це формулює Іван
Кандиба. Ми боремося за Українську державу, якої немає, за владу
української нації на українській землі, яка /влада/ є в руках
Москви, тому треба силою здобути її від москалів, прогнати їх геть
з української землі! Тільки тоді стає ясно, що кожний українець
повинен робити. А, поминаючи нереальність еволюції УРСР до УССД,

- вплутати народ у хаос "і є і не є УРСР державою", у змаг за перетворення її на сателіта, за компроміс з Москвою, за збереження України в комплексі ССРСР, але трохи в більш "люзних" зв'язках і т. д., - це означає піти в орбіту російської стратегії, щоб за всяку ціну втримати Україну в "союзі" з Росією, отже, цілком зде-мобілізувати народ, себто - програти революцію...

Стратегічно-політично вирішально-важливим є ясно ставити питання нашої державності, що її не сміємо утотожнювати з УРСР. Це дві окремі речі - використання борцями в Україні тих чи інших брехливих формул у конституції УРСР, зокрема в'язнями, а цілком інше питання, як підпілля, як революційна ОУН ставить цю справу в плані стратегії революції.

До першої ситуації: у польських тюрмах і концтаборах націоналісти також вимагали прав для політичних в'язнів, спільних келій для них, вживали виключно української мови й вимагали, щоб в'язнична адміністрація, прокурор і суд її респектували... Отже, ми також вели акції в тюрмах за права політичних в'язнів. Степан Бандера і товариші відмовилися у Варшаві зізнавати іншою мовою, а лише - українською.

Чи все це означало, що ми під польською окупацією боролися за мінімальні права? Ярослав Стецько, як провідник українських політичних в'язнів у Бригідках, став на чолі акції в'язнів проти польської в'язничної адміністрації, вимагаючи для в'язнів-націоналістів політичних прав, а для всіх в'язнів - респектування людських прав. Він керував акцією кілька місяців, масакрований адміністрацією разом з іншими в'язнями, провадив переговори з польським прокурором, начальником в'язниці, слідчим суддею для в'язнів у тюрмах, зокрема вимагав респектування політичних прав в'язнів-націоналістів. Чи через те він визнавав стан окупації ЗУЗ Польщею, чи навпаки - поборював її? Чому ж теперішні фарисеї фальшують інтенції борців в Україні й у Сибірі, роблять їм кривду, закидають, наче б вони визнавали УРСР як державу, коли вимагають людських прав для в'язнів у тюрмах і концтаборах? Чи, коли на процесі у Львові Я. Стецько заявив, що на українській землі має бути українська мова в суді, то через те він визнав польську державу на ЗУЗ? Адже так само пише Іван Кандиба, що яка це "українська держава - ця УРСР", коли він мусить сидіти у в'язниці на неукраїнській землі, коли про його заслання в концтабір Мордовії задецидував шеф КГБ в Москві?! Це дві цілком окремі, протиставні речі, коли 35 професорів-телят пишуть листа до Шелеста, а зовсім інакше, коли листа пише із в'язниці Кандиба чи Лук'яненко! Ярослав Стецько писав теж листи до польського прокурора, в яких заявляв, що він не перерве акції в тюрмі, доки не будуть здійснені вимоги щодо прав політичних в'язнів і людських прав для всіх в'язнів. Він не ставив у тюрмі в цій конкретній акції за права в'язнів вимоги до прокурора, щоб поляки негайно забралися із ЗУЗ, хоч на процесі заявив, що не визнає польської держави на українській землі, революційними методами бореться проти неї, що є членом УВО, коли мова про його стосунок до військової служби, не з громадянином польської держави...

Коли ж наші герої в російських тюрмах не менш мужньо ставлять справу України, не менш мужньо захищають і борються за права політичного в'язня, тоді псевдонаціоналісти, псевдопринципіалісти, фразери, які самі десятки років нічогісінько не робили, натавровують героїв і борців, мучеників і святих - "комуністами". Все це фарисейство.

Треба бачити дійсність в Україні і в цілій московсько-більшовицькій системі, поки давати будь-які оцінки. Називати націонал-

комуністами, "леніністами", "марксистами" тих, які, - ризикуючи життям і свободою, - висували справу незалежності України, її тисячолітніх традицій, - це негідне поступування української людини.

Це треба віднести й до минулого. Сл. п. Горновий і Полтава у різних світоглядних і політичних проблемах могли й помилятися. Але в одному вони напевне не помилялися, а саме: лиш збройна боротьба, лиш кров і залізо розсудить нас із москалями, лиш український народ своєю волею встановить такий лад і порядок, який відповідатиме його прагненням! І вони загинули в бою, як герої. УССД була їхньою метою, а не жоден соціалізм чи марксизм, жоден ленінізм, бо саме в бою з російськими марксистами, з леніністами, з москалями, вони поклали своє життя. виправляючи їхні погляди, ніколи не можна знецінювати їх як героїв. Не можна зневажливо писати про постаті героїв УПА - Юрія Липу, Горнового, Полтаву та інших, ставити їх в один ряд з якимось Стиранкою чи Феденком! Не можна М. Міхновського зараховувати до табору Феденка, бо М. Міхновський загинув як герой за УССД, а не за жоден соціалізм! Не можна зараховувати С. Петлюру до табору соціалістів, Петлюра залишив соціалізм, ставши головою держави.

Ось як пише д-р Богдан Стебельський про смерть Юрія Липи: в 1944 році Юрій Липа мав можливість виїхати на Захід і врятуватися від московських окупантів... Усі розмови про виїзд кілька місяців до того кінчалися відмовою. Липа був невгнутий... Його викликали до ранених вояків УПА в лісі. - "Мій обов'язок бути з ними", - казав Юрій Липа.

На всі аргументи про винятковість його таланту, про потребу врятуватися на Заході, він мав одну відповідь: "Тут вороги і там неприятели. Одні й другі вимагатимуть упідлитись. Краще загинути на своїй землі гідно в боротьбі!" /Юрій Липа, Поезія, Торонто/. І він загинув, як герой.

Юрій Липа міг мати ті чи інші помилкові погляди, так, як і Позичанюк, який спочатку був навіть редактором комсомольської газети, поки пізнав націоналістичну правду; обидва загинули в бою за УССД, точно так, як Полтава чи Горновий, як герої у лавах ОУН-УПА за нашу державу.

Сьогодні ОУН зобов'язують постанови IV ВЗ ОУН, що однозначні з ідейно-політичними основами молодшої генерації України, яка стоїть у боях за УССД.

Якщо погляди окремих колишніх авторів суперечать постановам IV ВЗ ОУН, вони не зобов'язують Активу. виправляти їх з погляду IV ВЗ ОУН доцільно і правильно. Проте ж, недоцільно і неправильно забувати їхній героїзм, їхню самовідданість Україні, їхню безкомпромісову боротьбу проти окупантів і, - полемізуючи з ними, - зводити їх на один рівень з еміграційними опортуністами типу Стиранки чи інших спекулянтів.

Живуть ще борці, які в бункрах були з ними і знають їх віру в Бога і в Україну. Доповняймо їхні погляди, але не знецінюймо їх. Сергій Сфремов, голова СВУ, кол. соціал-демократ, який під час сталінського російського суду прилюдно заявив: "Ми хочемо самостійної України!" А "революційні" лицеміри, що сидять на печі, Сфремова і Міхновського /замордованого в тюрмі ГПУ/, організатора нашої збройної сили і творця гасла "Україна для українців!" /що це має з соціалізмом спільного? - це не було гасло: "Україна для пролетарів усього світу!"/, - зараховують тепер до "соціалістів"!

Соціалісти, пізнавши правду, ставали націоналістами! Таким був, напр., Позичанюк. Таким став, дуже рано, Д. Донцов. Саме Д. Донцов

був тим, хто на ЗУЗ у "ЛНБ" порушив справу Хвилювального, передрукувавши його "Вальдшнепи" і підкресливши його клич "Геть від задріпанки Москви!" та орієнтацію на психологічну Європу.

А тепер махнівці наших днів претендують на єдино компетентних інтерпретаторів націоналізму, обплывуючи героїв, нічим не довівши свого націоналізму й горіння ним. Наші позиції точно визначені в постановах IV Великого Збору ОУН, вони зобов'язують усі наші кадри, а хто їх не респектує, прикриваючись ультранационалістичними фразами, той анархіст, махнівець, розбивач ОУН.

Немає двоетапності нашої визвольної революції, себто переходу соціальної в національну /лівий "ухил"/, чи національної у соціальну /правий "ухил"/. Українська революція, як досновна зміна цілості життя нації, - є одночасно соціальною революцією! Хто каже, що може бути національна революція, а соціальної не треба, той націонал-комуніст! І саме махнівці договорюються до націонал-комунізму, якщо вони нехтують соціальне визволення, одночасне з національним! І не лише соціальне, а й культурне, релігійне, економічне і т. п. Хто каже, що національне визволення можливе при затриманні колгоспної системи, себто, без включення в процес революції соціального визволення, - той націонал-комуніст, а не жодний націонал-революціонер. Хто каже, що в Україні можна запровадити розкладовий ліберал-капіталізм і одночасно бути націоналістом-революціонером, - той ґрунтовно помиляється. Лібералізм із його релятивізмом вартостей і, з другого боку, з апотезою індивіда, а не нації-спільноти, - є антинаціоналістичним світоглядом! Лібералізм в економіці - це безвідповідальність, бо економіка не є ареною гри еґоїстичних інтересів капіталістичних зубрів, а істотно важливою ділянкою життя - росту нації! Нехтування соціального означає вможливлення вклинитися в процес української революції диверсійним російським антикомуністичним єдинонеділимським силам, які здемобілізують революцію, як це сталося в 1917-1918 рр., коли більшовики хитро ділили поміщицькі землі на приватну власність селянина, а Центральна Рада радила, чи треба нам армії, а чи міліції...

Ті, що роблять ставку на інтервенцію американських чи китайських баґнетів - явно нехтують різномірні й усі аспекти революційного процесу в Україні. Хто не підніме одночасно культурного, релігійного, соціального, економічного бою в Україні, - той не підніме України!

Як глибоко розуміє ці процеси сучасна воююча Україна, молода Україна, - це бачимо з творчості молодих. Мороз говорить про те, що дехристиянізація, колективізація, індустріалізація, силоміцьне переселювання з села до села, - це нищення українських історичних традиційних структур... Отже, його ствердження - це відповідь і поличник усім, хто заперечує необхідність одночасної національної й соціальної революції.

Ми висунули гасло "Київ проти Москви!", що всіма галузями життя мобілізує націю до боротьби. Мороз, молоде покоління - пішло ще далі, ще глибше, ще всебічніше. Воно поставило в межах генерального гасла "Київ проти Москви!" післанництво кожного села і міста України, кожної її провінції, визначаючи їм вільне місце у всенациональному бою.

Космач із його тисячолітньою традицією став у зформуванні й місійному визначенні Мороза та інших, як бастион тисячолітнього українства цієї провінції України, в'яжучи бій за нього з боєм за всю Україну.

І не лише Космач, а й Жидачів із його Розп'яттям з 15-го століття, Яворів, Брустури й сотні інших сіл і міст України... Це вже органічне зв'язування всього життя, всіх його ланок, усіх сіл і міст України з боєм за Україну, бо кожне із них є нерозривною складовою, інтегральною, частиною України, вічної, невмирущої... Україна живе в Києві й у Львові /Поезії Симоненка й інших, що їх цитуємо в іншій статті - "30-го червня і сучасні процеси в Україні", Бюлетень ч. 1, 1972/, в Полтаві і в Одесі, в Донбасі й у Новочеркаську, в княжій Теребовлі й у Космачі, в Харкові й у Брустурах, в Чернівцях, у Яворові, в Чернігівщині й на Гуцульщині... І навіть тоді, коли б Мороз уже не міг більше написати, то він житиме в історії нашого століття... А його мовчання буде сильніше за крик...

Ю. П.

=====

А. Крук

ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА УКРАЇНИ НА НОВОМУ ЕТАПІ

У боротьбі за національне визволення і державну самостійність народ мусить бути повністю свідомий своїй меті, психологічно мусить бути у стані революційного напруження, а морально - готовим на найвищі жертви. Він мусить вилонити провід, здібний дати організованим кадрам визвольної боротьби не тільки приклад ідейної відданості, а також і політичної зрілості.

Успіх визвольної боротьби залежний певною мірою і від світового укладу сил та ситуації окупанта, проти якого народ веде боротьбу за своє визволення. Визвольний рух якогось народу може мати піддержку від якоїсь держави чи союзу держав і використати її для своєї мети, яка відповідає також інтересам зацікавлених, або діє цілком незалежно, ізольовано від інших світових подій, без жодної сторонньої допомоги.

Визвольна боротьба поневоленого народу може зазнати поразку на якомусь етапі і в якомусь поколінні народу, але її капітал використовується народом на новому етапі, бо нація живе життям усіх поколінь і все може використати капітал жертви і боротьби одного покоління, як моральну силу і досвід у боротьбі наступних поколінь.

Ми є свідками безперервного процесу визвольної боротьби українського народу у трьох поколіннях. Кожне з тих поколінь має ту ж саму незмінну мету, але в нових умовах і на цьому етапі застосовує найдоцільніші методи для найуспішнішої її реалізації. Бачимо, як внуки творців IV універсалу 1918 р. і сини прокляматорів акту 30 червня 1941 року підняли той же самий прапор, що символізує самостійну і від нікого незалежну Україну.

Треба підкреслити, що кожне покоління діє в напрямі національного усвідомлення найстарших народних мас, їх психологічно-революційного розбудження, а також у напрямі вилонення проводу, який спрямував би маси в організовані форми і провадив би їх до таких виявів боротьби, які у своїй політичній програмі - згідно з вимогами часу в даних умовах - він уважає за найдоцільніші й найуспішніші.

Щоб виразно бачити майбутнє, треба постійно відновляти образи минулого і озброюватися його досвідом, що показує нам як причини наших поразок, так і шлях до перемоги і слави.

Щоб правдиво зрозуміти і оцінити сучасні процеси визвольної боротьби в Україні, мусимо пригадати також те, що сталося за життя двох попередніх поколінь, бо сьогоднішнє покоління є ідейним продуктом раніших поколінь.

Наші Визвольні змагання 1917-21 років закінчилися поразкою, причиною якої була також низька національна свідомість народних мас з одного боку, а з другого – непідготованість до державного будівництва провідної верстви народу, що опинилась у полоні соціалістичних ідей. У державно-творчих зусиллях брали участь тільки одиниці та малі групи патріотів, які з великим зусиллям спрямовували нашу визвольну боротьбу за самостійність і суверенність нації, відкинувши ідею "федерації" з Москвою та будь-яку орієнтацію на "інтернаціональний" соціалізм і комунізм. Завдяки їм маємо легенди Крут і Базару.

Західні землі України, що належали якийсь час до австрійської імперії, не могли відіграти вирішальної ролі у визвольній боротьбі українського народу, не зважаючи на те, що з моментом проголошення соборності України /22 січня 1919 року/ вони стали складовою частиною єдиної соборної Української держави. У той час більшість українського народу, головно під московським пануванням, ще не була належно підготована до державного будівництва під час революції 1917 року. Не даром історики кажуть, що ми програли визвольні змагання не в 1921-му, а ще в 1917-му році, коли виявились нездібними взяти владу у свої руки, яка лежала просто на вулиці.

Після першої світової війни і поразки наших визвольних змагань, українська територія знову стала розподілена між окупантами, тим разом на чотири частини. Найтяжча неволя випала і тепер головній та найбільшій частині України, що й далі залишилась у московській неволі. Натомість Волинь, подібно як Галичина, опинилась під польською окупацією і за двадцять років під слабшим польським кулаком розвинула свою національну свідомість.

Прийшла зміна методів боротьби з окупантами. Польща, Румунія і Чехо-Словаччина формально були демократичними державами, але супроти українців у всіх тих країнах застосовано виїмковий неписаний закон дискримінації, нелегальне позбавлення прав, асиміляція і економічний визиск. Легальна боротьба за права українського народу не приносила успіхів, тому політична опінія приготувляла ґрунт для нелегальної боротьби. Революційну організовану боротьбу почали молоді старшини української армії, що вернулися з війни, організовані у формації, названій Українською Військовою Організацією /УВО/. Відплатний терор, що його застосувала УВО до польської адміністрації та колоністів, а також до поміщиків польської національності /звирання мостів, палення будинків і урожаїв на польських фільварках і полях/ – мав частинний успіх.

Така акція мала за мету головно психологічний аспект: революційним зрушенням мас привести до політичної активізації, до неґації польської державности і підтримування змагання до самостійности України.

Втримування самої температури революційного горіння мусіло вести до дальших форм боротьби, до революційної масовости, до окресленої політичної програми революції, а одночасно й до ідеологічного завершення визвольного руху. На цьому етапі боротьби висувається все виразніше політичне усвідомлювання мас і готування провідних кадрів організованої революційної боротьби.

и В 1929 році полк. Коновалець, творець Української Військової Організації /УВО/, оформлює нову організацію – Організацію Українських Націоналістів /ОУН/, яка в 30-их роках охоплює широкі маси молодого покоління, того покоління, яке в 1917-1921 рр. ще не могло підняти зброї, а тепер уважало за свій обов'язок завершити незавершене діло.

В той же час на центральних і східних землях України, під московською окупацією, розгорнувся жорстокий московський терор, що не мав собі рівного в історії світу і знайшов собі аналогію шойно пізніше в погромницькій акції гітлерівської Німеччини супроти жидів у Європі.

Терор, застосований Москвою супроти українського народу, ніби спрямований проти "клясового" ворога і українських "націоналістів", завдав нищівних ударів цілому українському народові, але одночасно розвіяв і вбив будь-яку підставу до "співіснування" українців з московським народом, усвідомив їх /українців/, що Москва – це інший світ, як Київ, що вона різниться духово, соціально і мусить різнитися теж і політично. Гасло Хвильового "Геть від Москви!" дістало свій готовий ґрунт на початку другої світової війни, а головню, коли Гітлер почав війну з СРСР. Українці, вояки червоної армії, відмовилися воювати за тюрму народів і добровільно йшли в німецький полон. Похідні групи ОУН знайшли на центральних землях України природний ґрунт, але час їхньої діяльності був надто короткий, щоб ОУН могла закріпитися і розбудувати свою мережу так, як це сталося в кращих умовах на західних землях. Німецький терор, большевицькі провокації у німецькій службі інформації, ліквідація німцями похідних груп ОУН і, врешті, цілеспрямована загарбницька політика Німеччини щодо України і українського народу, що й привело до заломання німецьких сил на Сході, – викликали переляк в опортуністичних українських колах, які уважали, що в таких умовах будь-яка боротьба за українську державність безвиглядна. Інакше реагувала організована сила українського народу, її провід – Організація Українських Націоналістів/ОУН/, що покликала до життя Українську Повстанську Армію /УПА/. ОУН актом 30 червня 1941 року відновила українську державність, яка – хоч і не мала можливості відразу повністю проявити себе з допомогою збройної сили УПА /1942 р./ – позначилася на тих теренах, яких не міг опанувати ворог – ані німці, ані большевики.

Тут треба в'яснити одне з найголовніших питань: чому ОУН підняла боротьбу з нерівними їй фізично силами в таких умовах, які не сприяли тій боротьбі? Без в'яснення цього питання не можна правильно зрозуміти історичного розвитку народу, який хоче існувати не лише біологічно, а теж духово, який хоче стати господарем у своїй незалежній від нікого державі.

Український нарід, своїм здоровим інстинктом, умами найвизначніших постатей визвольної боротьби ОУН-УПА-УГВР /Бандера-Шухевич/, вирішив засвідчити перед історією світу, а головню перед наступними українськими поколіннями, що українська нація не прийняла добровільно московської окупації, як не прийняла раніше і німецької. Своєю боротьбою дала доказ, що в той час, як рішалася її доля на майбутні десятки років, вона була підметом свого життя, а не знаряддям завойовників. Героїчна боротьба найкращих синів і дочок українського народу стала для сучасників і майбутніх поколінь школою, псказником, якими шляхами треба прямувати до державної незалежності і соборности.

Треба сказати, що й у той час українська спільнота ще не була одностайною, подібно, як і після першої світової війни. Не цілий нарід був приготований до визвольної війни. На центральних і східних землях України з одних причин /наслідки терору і винищення найсвідоміших/, а на західних - з інших, тут ще існували залишки традиційних лоялістів-сервілістів, що не думали історичними категоріями цілої нації, а тільки категоріями вузьких інтересів матеріального характеру, категоріями пристосовництва і самозбереження. Обставини міжнародної ситуації для України в той час були також дуже несприятливі.

Але, не зважаючи на такий поділ, природний у кожній поневоленій нації, моральна перемога ідеалістів була на боці тих, що підняли зброю за визволення народу. В обличчі історії, покоління ОУН-УПА пише героїчну сторінку визвольної боротьби, яка стає прикладом для нових поколінь, викликає у них гордість за свою націю, дає їм силу непокірних і одержимих, що готові на нові жертви. Так підноситься мораль народу, його бунтарство і непокірність, його революційне ставлення до життя, на базі якого можлива дальша боротьба, що є єдиною запорукою остаточної перемоги.

Якщо сьогодні національна свідомість поширилася в Україні на цілий український нарід, якщо вона, ця свідомість, поширюється і на тих, що народилися і поза Україною, в Сибірі й за океанами, якщо сьогодні політично і морально ідеалісти перемагають матеріалістів, якщо сьогодні тисячі українців перемагають страх і відважно протестують проти русифікації, проти беззаконня і насильства московських окупантів, якщо сьогодні молоді люди третьої генерації починають боротьбу за права української нації, за її культурну самобутність, за політичну підметність, за її суверенність, за її державність, - то це тільки доказ, що головний ідеал української визвольної боротьби залишився незмінним, що він такий самий; у часи революції 1917-21 років ворог називав його "петлюрівщиною", а в час після другої світової війни називав і називає "бандерівщиною". Він /ідеал/ є словом і чином української нації, що в кожному своєму новому поколінні виявляє ті ж самі бажання, ніколи незмінні, цю саму віру, що нація має бути собою і тільки вона має право формувати своє життя і своє майбутнє обличчя в історії світу.

Український народ має великих учителів. Бути собою і чинити властиве собі діло вчив Григорій Сковорода. Вчив Тарас Шевченко, що своя правда може бути лише в своїй хаті. Леся Українка казала йти на жертву свідомо, а Іван Франко переконував, що лиш боротись - значить жити! І Христос приніс себе в жертву за вічне життя і щастя людей!

Немає більшої любові, як принести себе в жертву за друзів. А нація - це найвища дружба крові, духу, культури, спільної історії, спільного, досконалого життя, його форм та ідеалів, здобутих на протязі тисячоліть спільної долі. Для нації треба жити, бо немає життя одиниці поза нацією, або без нації. Всихає галузка, відтята від дерева, гине духово людина, коли не живе духовістю своєї нації.

І це стверджує сьогодні героїчний представник молодшої генерації - Валентин Мороз. Немає для нього більших цінностей, як нація. Навіть Бог не існує для одиниці без нації. Тільки через націю шлях до Бога. Спільноти, в яких винищується національна самобутність, а для одиниці залишається тільки тваринне життя поза національною культурою, дивачіють, цінують тільки матері-

яльні добра, тратять духові вартості і гублять Бога. Для них Бог умер, для них живе золото!

Треба радіти, що в Україні сильніше чути голос одержимих, вірних Богові і українській нації, ніж тих, що пристосовуються до "потреб дня", щоб зберегти тіло, задоволитися вигодами і проминаючим "щастям" загубленої людини.

Боротьба за визволення - це не тільки боротьба з окупантом, це рівночасно боротьба і з матеріялістами й опортуністами в нашій спільноті, що живуть лише особистим життям і не хочуть жертвувати себе для народу, жертвувати свого майна для його визволення, для майбутнього своєї нації. Опортуністи й самолюби годяться з тим станом, що його накинув силою ворог. Вони часто, для заспокоєння свого сумління, повторяють "аргументи" ворога, який несе знищення нашій нації. Такі втрачені для Бога і України душі, що живуть для себелюбства, часто примикають до чужих і навіть ворожих сил, що симпатизують із нашим національним ворогом. "Сильні світу цього" говорять про мир, але не про мир і волю для тих, що їх нищать вороги, а про мир-спокій для себе самих, щоб вигідно жити. Вони промовчують московські злочини супроти народів, головно поневолених, примкнувши очі й заткнувши вуха. Наші опортуністи споріднені з ними себелюбством, не хочуть бачити і чути знущань над власним народом. Іншими словами, вони мертві духово.

Боротьба з "мертвими" і боротьба проти духової смерті є такою ж визвольною боротьбою, як і на полі бою у час війни. "Мертві" затрують організми здорових, а бактерії їх шкідливих матеріялістичних ідей атакують здорові клітини національного організму.

Ворог дбає, щоб ми заразилися від "мертвих" і підсуває нам їх у "культурному обміні", у формі різних зустрічів, журналів і газет та книг. Для тих, що борються і стоять на визвольному фронті боротьби, такі наступи ворога не страшні. Але інші не всі відпорні й приготовані прийняти диявола хрестом і свяченою водою.

Є такі, що вважають УРСР за "українську державу", а органи ворожої окупації за "український уряд". Це - опортуністи! Їхня "політика" - політика пристосуванців. Тому вони льють тільки своїй новій "батьківщині", або вважають за свою "батьківщину" т. зв. ССРСР, бо так наказав ворог-окупант, силою зліквідувавши національні держави.

Для воїнів визвольної боротьби свого народу немає жодної іншої універсальної ідеї, крім визволення українського народу і побудови своєї самостійної держави. Немає для них жодної нової, поступовішої, модернішої правди, крім своєї національної, що є правдою незмінною і вічною для всіх часів і поколінь -- правдою, що забезпечує існування нації, її розвиток і її майбутнє. Бо в нації є життя усіх істот, що зв'язані з ім'ям своєї нації від народження аж до смерті. Тому боротьба за ідеали нації - наймогутніша боротьба, найшляхетніша і найдемократичніша. Бо воля одиниці і народу може бути забезпечена тільки у вільній нації, у незалежній державі!

А тепер коротко про висновки з цілості проблеми, що ми назвали її - "Визвольна боротьба України на новому етапі". Робимо ті висновки з перспективи минулого і з прицілом у майбутнє. Покоління першого етапу /1917-21 рр./ - національно малосвідоме, розколоне в ідеологічному хаосі українських і ворожих ідей, без проводу із виразно визначеною визвольною програмою та ідеологічним світоглядом. Танцювання у хвості подій,

брак контакту із зовнішнім світом, брак справжніх союзників або такі союзники, карта яких була програна. У висліді - невдача.

Покоління другого етапу визвольної боротьби /1929-1949/ національно свідоме, але не на всіх теренах. Зросла національна свідомість також /крім Галичини/ на Волині, Закарпатті й Буковині, на інших теренах вона щойно відроджувалась і кристалізувалась. Свідомість зростає з освітою та з виявлюванням суперечностей між московською комуністичною пропагандою і дійсністю. На західніх землях України визвольна боротьба завершилася ідеологією націоналізму і перемогла всі інші концепції, які не видержували тягару дійсності та історичної відповідальності. Вилонюється провідна верства, оформлена в ОУН, що організує визвольну військову силу - УПА, яка продовж 10 років зводить боротьбу з окупантами. Саме ця боротьба має вирішальний вплив на формування дальших процесів розвитку національної і політичної свідомості цілого народу на всіх його територіях, бо боротьба з УПА стала справою цілого СРСР і сателітних держав, отже, впливала революційно на нове покоління в цілій Україні й поза нею. Цілий український народ пережив психологічне, революційне потрясіння такою мірою, як у свій час на західньо-українських землях пережила частина народу за польської окупації під впливом процесів Данилишина і Біласа, процесу Бандери і товаришів та інших процесів членів ОУН.

Покоління третього етапу визвольної боротьби в процесі світоглядного і революційного формування. Боротьба йде у напрямі "легалізації" її, як публічного опору, щоб одночасно перетворити її на засіб для якнайширшого усвідомлення мас ідеологічно. Вона йде не лише проти московщення, проти беззаконності, проти шовінізму ворогів, а й проти сервілізму старшої генерації, яким вона впливає на кар'єристів молодшого покоління. Головним ідеалом боротьби є, як раніше, воля людини через вільну націю і державну незалежність.

Провідні люди руху опору в Україні розраховують на власні сили, на свій нарід, як бачимо з крайових матеріалів, а одночасно беруть до уваги у своїй боротьбі силу opinio серед інших народів, силу своїх ідеалів, як вселюдських, що належать усім народам /Справа майбутніх союзників/. Не можемо писати чи говорити про організовані форми визвольного руху в Україні, ані про його провідних людей теперішнього нового етапу. Але й ті постаті, що виступили на відтинку боротьби за культурні цінності, спираються на найкращих традиціях української духовості. Вони орієнтуються на Шевченкову одержимість, на його "караюсь, мучусь, але не каюсь!" А головне, йдуть свідомо на жертву, як вимагала Леся Українка, ідуть "битись", як каже Мороз!

Ідуть битись, щоб підняти до боротьби націю, цілий народ, що почуває себе як окрема суверенна нація і психологічно вже готовий до опору і боротьби з московським імперіялізмом-шовінізмом. Він уже сконсолідований біля однієї мети і його методи боротьби неподільні.

Чи є в Україні провід, спроможний повести народ до остаточної визвольної боротьби? Питання, що тривожить не одного з нас, бо в умовах московського терору цей провід не може себе показати. Але, як твердить Мороз, "вакум" в Україні вже не існує і його вже не буде. Московські удари в українську націю сьогодні - це "бумеранг", який буде діяти відворотною дорогою, він ударить Москву. Бо такий закон розвитку історії. Коли народи Африки, що вийшли з цивілізації кам'яної доби, мають свою волю і державність, то український народ - найкультурніший на сході Європи - напевно здобуде державу і самостійність. Він вже зрілий і московське народовбивство не спинить перемоги України над Москвою.

=====

Олег Боярич

ІДЕЙНІ ОСНОВИ
ТЕПЕРІШНЬОГО ОПОРУ В УКРАЇНІ І В ПОСТАНОВАХ IV-го ВЗ ОУН

I

Вступ

Від віків людське мислення розгорталось у двох основних напрямках, коли мова про академічно-теоретичне роздумування про найвищий соціологічний організм, що його називаємо народом-нацією. Проте наука /соціологія/ каже, начебто кристалізацію поняття нарід-нація треба завдячувати аж XVI-му сторіччю, а до того часу найвищий людський соціологічний твір був "туманним поняттям".

Теоретичні погляди на істоту найвищого соціологічного людського твору /народу-нації-держави/, як ось роздумування Платона /про державу/ та інших ще в передхристиянську добу, та практичне формування найвищих людських з'єднань в організовані національні держави, або наїзд міцніших націй на слабші й формування імперій коштом силою підбитих слабших народів /в нашій "модерній добі" наука соціології вважає їх "союзами" чи "федераціями" окремих найвищих людських з'єднань - народів-націй/, чомусь для науковців-соціологів видаються "туманними" аж до XVI-го сторіччя.

Тільки після французької революції, згідно з модерною наукою соціології, назріває скристалізована національна ідея /впарі з нею і інтернаціональна/ у житті найвищих людських організмів-народів.

Справжньою лабораторією для тих ідей наука вважає 1918-1939 роки, але ідеї співжиття людських спільнот /народів-націй/ розвивалися на основі двох головних принципів - націоналістичному й інтернаціоналістичному ще до Христа. Правдою є, що тільки після XVI-го сторіччя /XVII-го, XVIII-го, XIX-го і на початку XX-го/ з'являються апологети одної або другої ідеї і науково їх обґрунтовують. Серед суматохи наукових або псевдонаукових шукань за спасінними ідеями, які унапрямували б життя народів та співжиття між ними, XVIII-ий вік приносить виразний двоподіл у науці соціології.

На одному боці бачимо захисників природного розвитку людей і людства, які висувують націоналістичний принцип в побудові найвищої інституції людських спільнот /народів/, на другому - фантастів-утопістів, які пропагують інтернаціоналістичний принцип, що в практичній кінцевій фазі виявив би себе в космополітизмі.

З-поміж останніх назвемо Вайсгаупта, творця ордену Ілюмінатів, і Лессінга. Пропагуючи інтернаціоналізм-космополітизм, вони намагалися вилікувати один з найміцніших компонентів ідеології націоналізму - національний патріотизм /любов одиниці до свого народу/, щоб замінити його космополітичним патріотизмом. /"... Національний патріотизм - це тісна площина в порівнянні до космополітичного патріотизму, - Вайсгаупт; "Національний патріотизм - це недуга, якої треба визбутися", - Лессінг/.

Коли порівняти ті гасла, пропхані в науку біля двісті років тому, з подібними в нашій добі, якими "інтернаціональна держава", т. зв. Советський Союз, намагається приховати істоту московського імперіялізму, то не треба аж багато доказів, щоб окреслити такі явища властивим іменем: інтернаціональна держава - це утопія.

Вона може заіснувати лише за умов, коли міцніша нація підкорить силою слабші, а такий витвір називаємо імперією.

Недарма Н. Руссо, полемізуючи з Ілюмінатами, удавався до сарказму: "... Космополітизм - це химера. А хто відмовляє людей любити свої народи, той чваниться, начебто полюбив цілий світ. Та це тільки тому, щоб користати з привілею... нікого не любити"...

Кінець XVIII-го та перелім XIX-XX-их сторіч позначувались, як видавалось, домінацією інтернаціоналізму-космополітизму в науці соціології. У першій половині нашого XX-го сторіччя наука соціології стала перед непрохідним проваллям, не бачивши спромоги викликати збірне почуття відповідальності за долю "світового суспільства". До таке почуття, згідно з принципами психології, не може заіснувати, коли в свідомості народу, найвище розвинутої суспільної групи, існує відчуття його окремішності. Ідеї інтернаціоналізму-космополітизму, що позначувались пустофразною теорією, зазнали краху перед природним формуванням національних спільнот після першої світової війни, коли валились, або тріщали, штучні суспільні твори /імперії/. Народи не сприйняли утопічних, регресивних ідей інтернаціоналізму, підбудовуваних доктриною комунізму, ідей, які у своїй консеквенції мусили б зотарити їх у світовому тваринному колгоспі, де під пресією кліки кожна людська істота втрачала б своє людське "Я".

Відчувши тріщини імперських обручів, народи за природним, свідомим гоном більш або менш успішно встановляли свою підметну роль у світі, промощуючи собі шлях прогресу будовою власних найвищих форм суспільного життя - національних держав. Тоді в першій половині нашого сторіччя і наука соціології в конфронтації природного розвою народів із пустомельством ідей інтернаціоналізму стсла цілком на боці націоналізму.

Західня наука /італієць Поретто з часів ліберальної Італії, німецька наука з часів перед Гітлером, французька і, особливо, англійська - МкДугал, Р. Муір, Е. Бейкер, Г. Валлас, А. Е. Ціммерн, Н. Ф. Галл, Р. Тавній, А. Фішер, Т. Галдейн, Н. Тірней, Й. Вінер і багато інших/ доценту розбила туман ідей інтернаціоналізму, вказуючи шлях справжнього, бо природного прогресу ідей націоналізму.

Появились високої вартости наукові твори з ділянки соціології на початку нашого сторіччя, з-поміж яких назвемо: "Груп Майн" - МкДугала, "Нешенел Керактер енд дзе факторс ін ітс формейшен" - Е. Бейкера, "Ауер совшил геритедж" - Г. Валласа, "Нейшенелізм енд інтернейшенелізм" - Р. Муїра, "Нешенеліти енд Говернмент" - А. Ціммерна і багато інших, які перекреслили раз назавжди утопічні ідеї інтернаціоналізму. Коронним твором, що визначив перемогу ідей націоналізму над гаслами інтернаціоналізму, в західній науці соціології вважають збірну працю англійських учених соціологів п. з. "Нейшенелізм", що його видав "Роял Інститут оф Інтернейшенел Аффейрс" в Оксфорді 1939 року.

Тріумф ідей українського націоналізму

"Нова генерація, що виростає
органічно, як дух від духу,
кров від крові поляглих борців,
продовжує боротьбу за ті самі ідеали,
що їх покладено в основу революційної ОУН..."

/Я. Стецько: Слово на відкритті
IV-го Великого Збору ОУН/

"... Ярій, а не ридай.
У білій стужі сонце України.
А ти шукай червону тіль калини
На чорних водах..."

/Вірш з України, присвячений
Аллі Горській з приводу її
мученицької смерті/.

"Сонячна червінь, важка чорнота -
Твої барви...
.....
Сплетені берла трирогих богів -
Твої знаки...
.....
Сонячний присок на синьому небі -
Знамено"...

/ "Україна", вірш з України/

Подана вгорі теза із "Слова" на IV Великому Зборі Організації Українських Націоналістів, що відбувся не в Україні, а далеко за її межами, - це не пропаганда, ані не "засміливе твердження", як цього бажали б собі окупанти України, чи й деякі землячки, а дійсність. Вона для кожного українського патріота - творчо-приємна, для ворогів і "воріженьків" - прикра.

Подані поруч уривки із "Слова" на Зборі ОУН і вийнятки із віршів з України /написані вже геть після Збору/, переконливо свідчать, що автор "Слова" на Великому Зборі ОУН не мав на думці ані пропаганди, ані не висував необґрунтованих тверджень.

Молода Україна шестидесятих і семидесятих років нашого століття, спираючись на духовому й ідейно-політичному капіталі УВО-ОУН двадцятих-тридцятих та ОУН-УПА сорокових років, знову перегнала західню соціологію. Так, як Т. Шевченко, М. Міхновський, Д. Донцов, В. Липинський перегнали ту ж західню науку соціології, яка аж до перелому XIX-XX-их століть була загрузла в утопічному мисленні-мріях про інтернаціональне /світове чи й "безкласове"/ суспільство.

Ствердження Т. Шевченком у першій половині XIX-го століття природної істини в розвої людської мислі, духу й цивілізації, що його стимулює національний /у західній науці соціології вживається - націоналістичний/ принцип побудови найвищих людських організмів націй-держав, ствердження, що "в своїй хаті своя правда і сила, і воля" - один з-поміж західніх критиків творчості Т. Шевченка характеризує так: Т. Шевченко - це не тільки один з геніальних поетів-мистців, він і соціолог, який вносить яскравий прожектор в туманну науку соціології нашого віку.

Підтверджену цю ж істину боротьбою, трудом і жертвами УВО-ОУН-УПА та консеквентними послідовниками шести-семидесятниками в Україні, що в гармонійній тотожності з організованим націоналістичним Визвольним Фронтом за межами України мережать цю істину ділом, завтрішня західня наука соціології назве тріумфом українського мислення.

Примат духового в національній ідеї теперішньої України
і в Постановах IV-го Великого Збору ОУН

Теоретики, апологети доктрини "інтернаціонального" чи "світового" суспільства апріорно відкинули первинну сутність людської

істоти, позбавивши її стимулюючого первня - духового, вічного джерела прогресу, ініціативи, творчості, залишивши їй тільки короткотривале, тваринне - матеріальне. Спираючись на такий філософії і покликаючись на неї, в практиці міцніші народи, які насильством захопили слабших, намагаються перетворити їх на обездуховлене тваринне тягло в своїх імперських возах чи на погній для вдержання життя своїх імперій. Творять безнаціональну людину /в українській поговорці: Івана без роду/, напр., "советську людину", як віддано-послушне знаряддя "інтернаціонального суспільства" /"советская страна"/. В життєвому інтересі такого "інтернаціонального суспільства" є /і так завжди було/ виявити захопленій нарід з його духовості, з його закріпленої традицією віри у вищу /ніж матерія/ силу, в духа, з його закріпленої тією ж традицією духової культури, накидаючи примусово, часто засобами духового та фізичного терору, свою культуру, культуру переможця-гнобителя.

Це стандартний засіб всіх організаторів "інтернаціонального суспільства", будівничих великопростірних імперій міцнішого чи "вибраного" народу. Римляни цивілізували "варварів", мечем і огнем виполювали вікову духову спадщину підбитих народів, британська імперія обкультурювала "екзотичні" народи, накидала їм свою культуру Московія мечем і огнем, тортурами, домами для божевільних, тюрмами й таборами смерті /концтаборами/ намагається виявити Україну й інші підбиті народи з їхньої національної духової культури, вирощеної на християнській етиці, щоб насадити свою, московську віру поліційними методами в ім'я... "інтернаціонального" /"советського", читай - московського! / суспільства.

Найтривкішим засобом опору спробі вавилонізації народів імперсько-колонізаторськими силами є збереження духової, національної людини, яка, створивши родину, стає підставовою клітиною своєї спільноти, зв'язаної в одну цілість вузлами крові, мови, традиції, території.

Віковічність народу-нації /згідно із Шевченковим окресленням - "живі, мертві і ненароджені" / має своє джерело життя у духових надрах. Віра національної людини у вищу силу - це основа духового невичерпного джерела.

Тому наріжні ідейні засади Організації Українських Націоналістів такі: "... Світоглядом засадою в ідеології українського націоналізму є Істина, що першопричиною буття є дух, а не матерія. Рушієм людського життя, укладу суспільства, суспільних та політичних процесів є людина, а не виробничі відносини. Відкинувши тезу діалектичного матеріалізму про те, що основою буття є матерія, український націоналізм визнає, що прапричиною всього буття є Абсолют-Бог у його християнському розумінні".

З такої віри українського націоналіста виростає природна істина про віковічність нації, в духовому її розумінні:

"Нація-найтриваліша людська спільнота, коріння якої виростає з глибини віків, а розвиток якої веде в незбагненне майбутнє, є непроминальною і непереможною" /Цитати з Постанов IV-го Великого Збору ОУН, розділи: IV і V/.

Щоб відповісти на питання: Чи ідейні засади українського націоналізму, підтверджені IV-им Великим Збором ОУН, у духово-світоглядовій площині тотожні, подібні чи розбіжні з ідеями опору теперішньої України - подамо кілька уривків з крайових матеріалів, із забороненої Московією літератури в Україні.

Розуміння віковічності нації у Постановах ВЗ ОУН - "... Коріння /нації/ виростає з глибини віків, а розвиток веде в незбагненне майбутнє"...

Розуміння віковічності нації в українського покоління /в Україні/ шістдесятих років:

"Україно! Ти для мене диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо, горда і вродлива,
З тебе чудуватися повік.

.....
Україно, ти моя молитва,
Ти моя розпука вікова...

.....
Коли мечами злоба небо крас
І крушить твою вроду вікову,
Я тоді з твоїм ім'ям вмираю
І в твоєму імені живу!"

/В. Симоненко, "Берег Чекань"/

Віра у віковічність нації, як це зазначено в Постановах IV-го ВЗ ОУН та в уривках із творчості одного з найвизначніших представників молодшої української генерації в Україні, Василя Симоненка, як і в багатьох інших молодих творців теперішньої культури, жорстоко репресованих окупантом, - сходиться у тотожності ідейно-світоглядових настанов українського організованого націоналізму і творчої віри молодого українського покоління на батьківщині.

Нація у вірі українського націоналіста, як і в творчості молодих творців культури в Україні, виростає, наче містична з'ява, з глибини віків, обгорнена незнищенням, бо духовим панцером.

Де ж джерело цієї віри української національної формації, незнищеного українського націоналізму та творчої молодшої України?

В ідейно-світоглядових Постановах ВЗ ОУН цим джерелом є Бог-Абсолют. А чи в цьому самому джерелі віднаходить свою віру творча духовна еліта нинішньої України? Поки відповісти на це питання, послухаймо їх:

На Голгофі
провінційного суду
Твоє світле лице
частоколом гвинтівок
відгородили

.....
Господи
аж світиться
прозорий гурток
плакальниць

.....
і ті два
що були розп'яті
побіч Христа

нині
маскують
високу Гологофу
галуззям кодексів
у прокурорській тозі
ховають
розбійницький ніж

.....

о він
ще послужить
замість іконостасу
у нашому
обкраденому храмі

.....
ногами шматують
полотно

що стане
стягом

відверни лице своє
від них

але зроби так
щоб у моїй душі
стояв завжди

образ твоєї
терном увінчаної
голови

з любові до нас
прийняв на себе
таку страшну
кару

щоб спасти нас
від найбільшого
гріха
байдужості
до вогню

/І. Калинець, "Тренос"/

Не треба окремих доказів, що непроминальним джерелом сьогоднішньої воюючої молодії України, як і організованого українського націоналізму, є Бог-Абсолют. Якою злорадною іронією звучить тепер барабанний огонь противників Організації Українських Націоналістів-революціонерів, які ради того, щоб приховати свою безпорадність, щоб задоволити свою мегаломанію й амбіціонерство, щоб замаскувати свою агентурність, у яку попали ради шкурницьких інтересів - пускали крилаті фрази, начебто "бандерівці відійшли від крайових позицій", або проголошували, що "комуністична партія і комсомол України - це її майбутнє", або кидали гасло - "геть від ідеології, не в'язатись світоглядами", і т. д.

Хто тепер читає кров'ю записані істини молодії теперішньої еліти України, на яких /істинах/ вони відбудовують знищений окупантом духовий фундамент рідного храму, той зрозуміє, що це повернення до українських національних ідей, до їх основ, до Бога-Абсолюта. Відшукати той ідейний ґрунт в Україні багато легше, ніж знайти його в апологетів чужих "модернізмів".

Валентин Мороз вказує на той ідейний непроминальний ґрунт дуже просто, щиросердечно й безпосередньо.

Хоч наїзник - московський чувак - вже притьмарив своєю варварщиною святий Київ, забороло людської культури й цивілізації проти московського варварства, проте світло Києва ще не згасло в народі.

"Адміністративне поняття центру далеко не збігається з культурним", - каже В. Мороз. - "Над космачськими горами вже виростає нова постать - зловіща примара чувака. Зовнішньо ця постать не виглядає зловіщо - радше смішно. Часом навіть дотепною - коли критикує догми. Догми всі критикують радо, і це зрозуміле в нашій дійсності, але за тим милим зайняттям якось не завважили, що головною небезпекою стала вже людина без жодної догми, людина, яка не вірить в ніщо".

Якщо підтвердження цієї істини української національної ідеї Валентином Морозом читали прищиплювачі українській духовості чувакської ідеології нігілізму, всі ті, що засуджують ОУН-революціонерів за "відхід від крайових позицій" чи від "націоналізму" - не важко вгадати, як вони цю істину проковтнули. А істина ця - це ідеалістичний світогляд. Де, в яких святих місцях України шукає Валентин Мороз за тією догмою та й за людиною з догмою?

Коли московський чувак притемнив терором, насильством, ганьбою святий Київ, центр духовий і політично-адміністративний, - то дух Києва живе серед людей з догмою, як каже Мороз.

Хто свідомо, чи не свідомо, підносить "критичний голос" /а є такі/ або навмисне хоче спростувати, а то й спростачувати проблему і шукає собі "чужого бога", тому Валентин Мороз протиставляє українські національні догми:

"... І якщо вже шукати святих місць для українця, то в Космачі, а не в Єрусалимі... Українці ж, покищо, дозволяють кому завгодно безкарно розтягати національні реліквії із своєї Мекки. Та й самі не від того..."

Живучого, хоч силою припиленого московським варварством, святого Києва, колишнього авангарду християнської культури Європи у

її експансії на Схід, сьогоднішня молода Україна шукає у кожному її кутку, щоб не дати себе звавилонізувати московським будівничим їхнього Вавилону.

І ті землячки, які "не від того, щоб храм обкрадати", як каже В. Мороз, намагаються виполювати з рідної святині все те життєдайне, на якому не гине, а вічно квітне українська національна святиня, та втовмачувати, як і московські чуваки, "модерний" нігілізм, могли б послухати навіть Гончаревої думки:

"... Вночі собор ніби ще величавіший, ніж удень... Один із тих велетнів тисячолітніх, що розкидані по всій планеті, - то мов похмурі цитаделі стоять з щілинами вікон-бійниць, то стрілчастими шпильми десь черкаються хмар, то в розлогих опуклястях бань відтворюють образ неба... Серед людських поколінь, серед текучих віків височать незрушно... І, коли ті, далекі, прийдущі, виринувши з глибин всесвіту, наблизяться колись до нашої планети, першими, що їх здивують, будуть Собори. І, ті зоряні, теж стануть дошукуватись тайни пропорцій, ідеального суголосся думки й матеріалу, шукатимуть ніким досі нерозгадані формули вічної краси..."

І придумане Гончарем козацьке селище, яке символізує кожний куток України, як і Морозів Космач, - це істота і зміст святого Києва, це таємниця бунтарськості України проти зла і їх боротьби за перемогу добра. Тут і таємниця Валентина Мороза, найвиднішого символу теперішньої молодой бунтарської України, який з-поза тюремних ґрат оголошує бій України сатанинській Московії. Бо: "... Важко сидіти за ґратами, але ще важче не шанувати себе. Тому будемо битись... Буде суд, що ж, будемо битись..."

Це і є ідеалістичний світогляд, як незрушна підвалина в ідейних засадах організованого українського націоналізму.

Ідеалістичний світогляд так укоренився у вікову українську традицію, що немає сили, яка б розщепила українське "Я" надвоє, бож воно суцільне - національне і релігійне, навіть тоді, коли в різного роду "лябораторіях" /катівнях, в домах для божевільних, в кузнях барабанної пропаганди тощо/ намагаються зробити таке "Я" безликим. Це суцільне, не так розумове, як духове національне "Я" зберегло націю в час чорної доби /після Переяславського договору/, вибухло чинною широкою боротьбою в 1940-их роках /ОУН-УПА/. І таке ж українське "Я" у шестидесятих-семидесятих роках нашої доби розлилось непереможним Опором не лише в усій Україні, а й по всій сатанинській московській імперії, куди загнано українських людей.

Україна, як кожна нація, пишні храми-собори виздвигала вічному, нерозгаданому духові, своєму непроминаючому джерелові віри, снаги й сили.

У них, у тих храмах, майбутні покоління "стануть дошукуватись тайни пропорцій, ідеального суголосся думки й матерії, шукатимуть ніким досі не розгадані формули вічної краси..."

Про нищення святих храмів, що їх Україна на протязі віків будувала і вони, як цитаделі з щілинами бійниць, захищали націю, каже Валентин Мороз:

"Навіть у народів, доля яких складалась щасливіше від нашої, небагато таких незабруджених джерел, бастіонів з таким могутнім інстинктом опору, як Космач. Їх пильно стережуть і зберігають, адже це їх скарбниця і одночасно школа..." І Валентин Мороз перестерігає: "... Не можна зламати людей, зробити їх рабами, доки не зруйнуєш традиції, не розтопчеш їхній храм".

А Ігор Калинець у подиві вдячний Вічному Духові: "... З любові до нас прийняв на себе таку страшну кару /Розп'яття, - О. Б./, щоб спасти нас від найбільшого гріха - байдужості до огню..."

У Василя Симоненка, який згас так рано, віра у віковічність нації, зачерпнута з надр національної духовости, виявляється у впевненій прогнозі:

"Розтерзані, зацьковані, убиті
Підводяться і йдуть чинити суд.
І їх прокльони, злі й несамовиті,
Впадуть на душі плісняві і ситі,
І загойдають дерева на вітті
Апостолів злочинства і облуд".

Щоб утвердитися в тому, чи Опір теперішньої України московському імперіялізмові-колоніялізмові спирається на тих самих ідейних засадах, що й Організація Українських Націоналістів-революціонерів, треба б уважно простудіювати всю, тепер уже велику, літературу, головно захалявну, молодой української патріотичної еліти на Батьківщині.

Щоб відповісти на питання, яке ми поставили на початку нашої статті, чи ідейні засади українського націоналізму, підтверджені постановами IV-го Великого Збору ОУН, є тотожні, подібні чи розбіжні з ідейними засадами Руху опору в Україні? - робимо коротке ствердження:

Про тотожність, подібність чи розбіжність можна говорити тоді, коли маємо на увазі дві або більше різних діючих формацій.

У нашому випадку революційна ОУН є кров від крові, плоть від плоті плодом української духовости. Зродившись з неї, вона стала еманациєю нації у практичній боротьбі за її волю і державність. Інакше: революційна ОУН - це невід'ємна провідна частина цілої нації, що тепер у важкій війні за свою самобутність. В одній цілості можуть бути, і так є, як ми показали цитатами - лише одні й ті самі ідейні засади, в теперішньому і в завтрішньому Опорі.

В другій частині цієї статті /в черговому випуску "Бюлетеня"/ обговоримо "Основні політичні й соціальні засади" ОУН-революціонерів і сучасного Руху опору в Україні.

=====

"Ідеологія українського націоналізму - це витвір всеукраїнських соборницьких ідей усіх поколінь. Тому український націоналізм - динамічний соборницький національно-визвольний рух, що діє на засаді єдності всіх революційних сил нації у боротьбі за волю і державність. Він є свідомим оформленням прагнень і вияву розуму, серця і волі української спільноти, що на теперішньому етапі бореться за владу своєї нації, за її всебічний розвиток, за кращі підстави життя народу на своїй національній території".

/ "Головні ідеологічні й політичні принципи
ОУН" - з постанов IV-го Великого Збору/

=====

ЗА ДІЯЛОГ МІЖ НАШИМИ ЦЕРКВАМИ

Церква це не тільки метафізична і теологічна цінність, вона й цінність національно-культурна, ідейна, етична і світоглядова. Наша Церква в ситуації боротьби християнської України проти безбожницької російської імперії є одним із суттєвих чинників у змаганні за самостановлення української нації в Українській державі.

Церква на чужині, як традиційно українська культурно-духова цінність, - є одним із важливих заборол проти асиміляції і зберігачем української національної духовості, з того погляду особливе значення мають українські оригінальні обрядові і деякі її змістові елементи, відмінні від таких же елементів в інших християнських Церквах.

ОУН не може стояти осторонь церковних проблем, але вона не втручається в догматичні і суттєві теологічні проблеми. Свою головну увагу ОУН скеровує на національно-релігійний зміст Церкви і на героїчне цілеспрямовання її виховно-етичної ролі.

Церква сьогодні - домена боротьби за національну суть в Україні і не менше на чужині. Боротьба за обряд і традиції не є боротьбою за зовнішню деталь, а за суть, бо антиукраїнський пролом у т. зв. зовнішній деталі є проломом, що веде до знищення суті.

Церква в Україні - форум національно-духового бою проти Москви, а на чужині - форум протиасиміляційного, антиденаціоналізаційного бою, бою за самостановлення української духової якості.

Тому наша церковна політика в Україні й на чужині мусить бути активна і ясна. Не можна ставитись байдуже до церковних справ, бо Церква не стоїть осторонь нації, вона - її складова частина, як це підтверджують, зокрема, В. Мороз і Євген Сверстюк, а навіть О. Гончар у своїй творчості.

Основний напрямок актуальної нашої політики на відтинку Церкви в Україні має бути такий:

а/ Українська ідея - це єдність української патріотичної і християнської ідей. Українська національна і християнська ідея сплелися в нерозривну єдність продовж тисячеліття, вмістивши в собі й істотні елементи духово-героїчного та гуманітарно-правного характеру передхристиянської України.

б/ Українське християнство нічим не тотожне ні з російським воюючим безбожництвом, ні з російським концептом християнства, що має свою відбитку у версії Достоевського і Толстого.

в/ Боротьба української нації проти російського способу життя, означає й боротьбу духово-культурну, світоглядову, боротьбу релігійну проти Росії.

г/ Всебічна підтримка підпільної нашої Церкви обидвох віровизнань є також національною боротьбою проти Росії; боротьбою української нації за самостановлення своєї якості і вартості на цьому істотному відтинку життя нації і одиниці.

г/ Примат національного елементу в обидвох наших Церквах, цілком інший від російської концепції християнства /складовим елементом якої є теж цезаропапізм/ в обидвох наших Церквах - є основою українського християнського екуменізму в боротьбі за Христову правду і національне самостановлення в Україні і поза нею; в підпільній християнській Україні здійснюється екуменізм наших Церков.

д/ Активна оборона наших підпільних Церков включно із збройною охороною наших священослужителів, підтримка їх, допомога у

виповнюванні їх священничих обов'язків, оборона вірних, які нехтують казённое російське т. зв. православ'я, підтримка і розпрацювання християнських ідейних українських позицій проти російських /не лише атеїстичних, а й "християнських"/ і т. п., - це завдання, що належать до комплексу нашого ідейно-духового і етично-світоглядного бою.

е/ На відтинку українського православ'я - всебічна афірмація УАПЦ Митрополита Липківського, як незалежної від Москви й інших чужих центрів Церкви, яка стоїть у релігійнім, культурнім і політичнім бою з кремлівською "Церквою" і воюючим безбожництвом, як також змагання за самостановлення українського оригінального християнського духового буття.

Генеральне цілеспрямування - це оформлення нашої УАПЦ у Патріяршу Українську Церкву, бо щойно тоді буде повнота суверенітету нашої Церкви теж з погляду рівноправності у православному світі.

На відтинку Української Греко-католицької Церкви зусильні змагання за самооформлення її у Патріяршу Церкву. "Унія́тство, - пише В. Мороз, - вросло в живе тіло української духовости, стало національним явищем..." Очевидно, він має на увазі ЗУЗ чи тих українців, які стали греко-католиками. Ця соборницька точка зору Валентина Мороза директива для усіх українців-християн - українців-соборників!

Українських євангеліків - згідно із засадою свободи віровизнань - підтримуємо і захищаємо, якщо їхнє християнство має український зміст і не суперечить національним інтересам. Традиційними українськими віровизнаннями є православ'я і греко-католицизм.

З чужини повинна йти акція у напрямі підтримки наших Церков в Україні з допомогою радіопередавань у дусі воюючого традиційно-українського християнства, з допомогою пересилання відповідної літератури, св. Письма тощо. Ватиканське радіо повинно змінити зміст своїх радіопередавань, як цього вимагають з України, у дусі комбативному. Наші обидві Церкви повинні спільними силами створити радіостанцію для обох наших Церков.

Згадані завдання намічаємо для наших Ієрархів і священників, які повинні зайнятися їх реалізацією, а ми можемо допомогти.

Наші Церкви повинні організувати акції в обороні підпільних Церков на Рідних землях, в обороні мучеників і борців за Христа і Україну, в обороні переслідуваних, а не плисти за течією Ватикану чи Царгороду, себто за течією коєкзистенції з безбожництвом... У тому відношенні має бути наш тиск на них. Деталі цієї сугестії опрацьовані в наших інструкціях /Бюлетень Проводу, ч. 1/7/, 1971 р./.

Головний наголос у нашій церковній політиці треба ставити на єкуменізм між нашими Церквами. Діялог між ієрархами обидвох наших Церков, не зважаючи на різні труднощі, - категорична вимога хвилини. Коли відбувається діялог між протестантами і католиками, напр., у Німеччині, поміж якими існують численні суттєві догматичні розходження, коли відбувається фальшивий єкуменізм /проти засад правдивого воюючого християнства/ між Ватиканом і т. зв. церквою Кремля, то брак єкуменізму між нашими Церквами свідчить про низький рівень національно-релігійного соборницького почуття в нашої ієрархії. Воююча християнська Україна вимагає єдності в дії наших Церков на чужині. Обидві Церкви мусять уникати того, що їх віддаляє, а висувати те, що їх зближує і єднає. Католицькі ієрархи мусять пам'ятати, що їм повинен бути ближчим православний український влади́ка-патріот, ніж кард. Фюрстенберг - русофіл і

асимілятор. Православні владики мусять пам'ятати, що їм повинен бути ближчим мученик, Христовий Ісповідник віри, блаженніший Йосиф, ніж якийсь "православний" московський, нібито антикомуністичний, єпископ-"єдиновірець".

Коротко: нам не може бути ближчим чужинець, хоч і тої самої чи подібної конфесії, ніж українець того чи іншого віровизнання. Християнська Україна кожного віровизнання переслідувана безбожницькою чи "православною" Москвою.

Особливо необхідним є спільний виступ наших Владик в обороні воюючої християнської України, в обороні обидвох наших Церков, а теж євангеліків-патріотів.

Партикулярне є по обидвох боках: УКЦерква мусять відсувати те, що дразнить православних, напр., святкування Берестейської унії, постійне висування Йосафата, як національного святого, незручні формулюнки у справах патріархату УКЦ, які викликають фальшиву інтерпретацію виключности католицизму в Україні, і т. п. Українська православна ієрархія мусять перестати вважати Рим більшим ворогом як "православну" Москву, не повинна в Богослужбах згадувати голів чужих держав і чужі війська, молитися за них чи вносити "многолітствія" їм, бо від того лиш один крок до поклону окупантові і "многолітствія" його президентові чи новому цареві... Заброну митрополита Мстислава православним священикам відправляти спільні Богослужби з католицькими священиками треба вважати шкідливим непорозумінням, викликаним нездоровими відносинами між Ієрархією наших Церков.

Ієрархи обидвох наших Церков повинні якнайшвидше шукати між собою порозуміння, обговорити і устійнити спільні національно-релігійні позиції наших Церков. Чому не йде бій за проголошення в обидвох наших Церквах нових святих, які загинули в боротьбі проти російського безбожництва, святих, що здали нас? Чому наголошувати святих за унію, а не святих за справу Христа взагалі? Чому не оголошено святим замордованого москалями-безбожниками о. Чемеринського, що загинув розп'ятий на хресті у підвалах тюрми у львівських "Бригідках" за Бога і Україну, або Владику Чарнецького? Чому не оголошено досі святим митрополита Липківського?

Отже гасло дня: Ціалог поміж нашими обидвома Церквами!

Ми підтримуємо процес єднання наших православних митрополій і єпископатів у єдину УАПЦеркву, нав'язуючи до єдиної української Церкви св. Володимира Великого-Рівноапостольного, до уніфікаційних тенденцій великого православного митрополита Петра Могили Київського, до мученицької Церкви Василя Липківського - Митрополита Київського і усієї України. Однак в УАПЦ бачимо передостанній етап самостановлення нашої православної Церкви, яка з Автокефальної має стати Патріяршою Церквою, як це є у греків і інших православних націй, чого прагнув теж Симон Петлюра. Метою митрополита Липківського була не автокефалія, а повна суверенність Церкви в змислі патріяршої, як рівноправної з іншими патріяршими Церквами; але ні один тодішній православний єпископ в Україні, в Росії чи в Царгороді не хотів висвячувати нашого Митрополита, тому він пішов на революційний акт, правильний і законний із погляду перших віків християнства, - рукоположення священиками і представниками вірних.

Підтримуємо єднання митрополій і єпархій, як теж Собор православних владик, очолених митрополитом Мстиславом, які, не зважаючи на місцеву назву даної Церкви, окреслюють себе вже тепер Собором УАПЦ.

З признанням треба відмітити звернення митрополита УАПЦ Мстислава у справі акції на захист Нескорених. Митрополит Мстислав дав

добрий приклад не лише православним, а також деяким греко-католицьким владикам, зокрема тим, які сепарувалися від акції в обороні переслідуваних, а священикам не дозволяють брати в них участь.

Блаженніший Кир Йосиф став мужньо на захист нашої Церкви і народу перед світовим форумом, чим зробив величезну прислугу тей справі визволення. Владика Борецький виявив свою солідарність з акцією української спільноти, взявши участь у загально-національній дії Архидієцями Богослужбами на відкритих місцях і своїми проповідями виступив на захист переслідуваних за Україну і Христа.

Як Верховний архидієц Йосиф, так і Митрополит Мстислав є об'єктом нападів з боку Москви, його атакують за зв'язки з Царгородом і за протиросійські, українські, патріотично-християнські акції, зокрема за його недавнє звернення, яким він закликає до спільної дії усіх українців на допомогу Україні, що бореться і страждає. Побажати б тільки, щоб спільними зусиллями усіх українських православних владик дійшло до з'єднання усіх митрополій і єпархій у єдину Українську православну Церкву, спертую на УАПЦ митрополита Липківського і правно-історичне підґрунтя Київської Митрополії. Тепер існує і необхідність з'єднати українську митрополію в Канаді в єдину нашу УАПЦ, з проєкцією патріаршої Української православної Церкви. На шляху єднання усі наші православні владики отримують нашу повну підтримку.

На шляху українського єкуменізму - діалогу між Українською Католицькою і Українською Православною Церквами - ми допоможемо перебороти усі труднощі. Будемо злагіднювати суперечки, будемо елімінувати спірні конфесійні справи, натомість будемо висувати те, що нас, українців-християн, єднає. У відповідь на псевдоєкуменізм з "Церквою" Пімена, що його провадять Ватикан і Світова Рада Церков, треба справжнього християнського єкуменізму. У нас - це зближення між українським православ'ям і греко-католицизмом у всіх відношеннях.

Підтримуючи Синод УКЦ і, зокрема, його голову, Верховного Архидієскапа, виконність прерогатив і заряджень Верховного, у погодженні з Верховним ведемо акцію за самооформлення нашої УКЦ в патріаршу Церкву шляхом рішення Синоду УКЦ і вибору Синодом Верховного патріархом, не чекаючи на згоду Папи, бо вона канонічно їй не потрібна. Це з'ясовано в раніших інструкціях Проводу.

Акцію мають вести громадські, культурні, наукові, молодіжні, жіночі, комбатантські, а також - у своєму засягу - політичні організації, які дають повну підтримку заснованим Громадським комітетам за Патріархат, згідно з нашим становищем, з'ясованим у внутрішніх інструкціях.

Громадські комітети мають проявляти не лише змагання за патріархат УКЦ, вони повинні постійно виступати на захист наших Церков в Україні, давати підтримку нашій УАПЦ і процесові єднання православних митрополій і єпископств у єдину УАПЦ, підтримувати єкуменізм між нашими Церквами, вести боротьбу з асиміляцією, денационалізацією, латинізацією, американізацією, канадизацією, англізацією, германізацією, французенням і т. д., боротися за національне патріотичне виховання нашої молоді, за наші традиції, обряд, мову і т. п., за український дух в наших Церквах на чужині, в конфесійних школах тощо. Мають натавровувати всіх тих, які в наших Церквах зводять нашу молодь на манівці, вчать служити чужим богам /у США, Канаді, Англії, Франції і т. д./, тих, які примушують нашу молодь молитися і прославляти Бога чужою, а не своєю рідною - українською мовою.

Є. Ор.

=====

Референтура Культури

/Інформація/

СПРАВА КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА У ГАРВАРДІ

Вступ

Що розуміємо під терміном - українознавство? На нашу думку - це наука, що охоплює всі ділянки життя українського народу, від його формування аж до сучасності, у виявах його матеріальної, соціальної і духовної культур та історичного розвитку як нації - неповторної спільноти, яка прагне проявити себе як суверенний підмет історії, творить духові та матеріальні цінності у притаманних собі соціальних формах. Іншими словами, повторяючи за Шевченком, українознавство - наука "своєї правди".

"Своя правда" найбільш об'єктивно і правдиво може існувати тільки у "своїй хаті", отже - у своїй державі; але й змагання до неї і боротьба за її створення ґрунтуються на "своїй правді". І сила боротьби за державність, за "свою хату", і успіх боротьби за неї великою мірою узалежнені від усвідомлення "своєї правди", отже - своєї власної науки, від нікого незалежної.

"Своя правда" мусить бути виявом підметності власного народу і не терпить будь-якої чужої "опіки", "допомоги", ані "впливу", хоч би навіть із спонук "найгуманітарніших" і науково "найоб'єктивніших".

Науками, що завершуються українознавством, не є тільки українська мова, література й історія, а й усі науки, що творять українознавство. Отже, в першу чергу культура - духовна, соціальна і матеріальна, що вказує на духову структуру народу, як теж антропологія, що говорить про його фізичну структуру, а теж і археологія, що разом з антропологією показує формування народу від його праджерел. Окреме місце в українознавстві мають науки про Україну, як територію-землю і про її багатства - економію, що є продуктом праці рук та умів українського народу; отже - науки географії та господарства України.

Як відомо, всі названі науки в Україні, які складаються на українознавство, контролюють окупанти, спотворюють, фальсифікують або заперечують правду українського народу, ставлять їх на послуги потворно-злочинного плану створити один "советський народ" на основі культури та історії російського, звести український нарід, його історію, культуру і державну суверенність до "гудзика від московського мундиру".

В обличчі політики "злиття націй" в СРСР і "мелтінг пату" в країнах діаспори, наука українознавства має виконати першорядну роль для національного самопізнання українців в Україні та збереження "ідентичності" української людини поза Україною, як і в боротьбі за духову самобутність народу і його політичну підметність.

Саме тому науки українознавства набирають в українській спільноті глибокого розуміння, а потреба їх високонаукового проєкту і розбудови виправдує кожну ціну, яку спільнота готова жертвувати.

Гарвардський університет і перша Катедра українознавства

Мережа середньошкільних курсів українознавства спопуляризувала й умасовила ідею поширення їх і на університетському рівні та створила клімат для вищої надбудови. Такою надбудовою від довшого

часу в Український Вільний Університет у Мюнхені, що згуртував наукові сили українознавства не лише країн Європи, а й США і Канади. Наукові кадри і професорський склад УВУ спираються головним чином на сили, що їх постачає дійсне членство НТШ і УВАН.

Однак, головні маси студентства перебувають на теренах США і Канади, тому постійні студії в Європі для них зв'язані з труднощами, головню, коли мова про ступені, що вимагають нострифікації після студій в Європі. Наслідком цього УВУ зосередив свою увагу на докторському ступені студентів, які закінчили свої студії на американському континенті, але можуть завершувати свою освіту ступенем докторатів, що їх визнають на американському терені.

В опінії широких кіл громадськості виникла потреба добиватися українознавчих предметів на славістичних катедрах чи в департаментах різних університетів у Канаді і США. У багатьох університетах вони існують, але в більшості з них викладання української мови чи літератури узалежнюється від наявності слухачів, кількість яких кожного року міняється. Бібліотеки славістичних департаментів мають українські відділи, але вони не можуть повністю задоволити потреб студентів, які вивчають українську мову і літературу.

Відчувалася потреба постійної катедри української мови і літератури, а рівночасно зростало бажання поширити її на інші українознавчі предмети, які ще не мають місця на університетах США і Канади. Зокрема предмети – української історії і культури.

Рівночасно відчувалася, і відчувається, потреба друкувати українську наукову літературу з маркою такого університету, який має опінію високої наукової класи. Практика з друкуванням англійської Енциклопедії Українознавства у видавництві Торонтонського університету була сильним аргументом для того, що й далі треба шукати платформи визначних наукових установ у світовій опінії, щоб позбутися ярлика "політичної пропаганди".

Тому нічого дивного, що поява ідеї і почин проф. О. Пріцака створити при Гарвардському університеті /що користується славою найбільшого авторитету в американському науковому світі/ центр українознавчих наук – викликала ентузіазм і схвалення широких кіл громадськості.

Бажання прикріпити Катедру українознавства при Гарвардському університеті було тим легше, що в еміграційних обставинах витворюється комплекс меншевартості; пошана до чужих авторитетів, матеріальних багатств, якими диспонують чужі університети, і комплекс приниження власних, що живуть виключно силами ідеалістичних спонук, самопосягати і жертви. Такий комплекс пошани до блиску, багатства, притупив критичний змісл для правильної оцінки ситуації. Сьогодні український учений, якому пощастило закріпитись у якомусь американському університеті /знання англійської мови, вік/ трактується у масах суспільства поважніше від справжніх наукових авторитетів, що /з різних причин/ не змогли добитись праці в університеті. В американських обставинах існує практика, що ступень доктора Гарвардського університету стає ключем до всіх катедр менших університетів, а докторати з малих університетів не відкривають дверей навіть там, де їх набуто. Саме цей, природний для Америки, ґрунт створив атмосферу, в якій проф. О. Пріцакові вдалося не лише виплисти на вершини авторитетів української науки в Америці, а й перебрати ініціативу і повну відповідальність за Катедру українознавства при Гарвардському університеті. Чарові Гарварду, як центру американського наукового авторитету, ніхто не міг опертись, а проф. О. Пріцакові, ініціаторові Катедри українознавства, відкрилися двері до українських сердець надією, що він залегалізує українську науку в американському світі гарвардським авторитетом.

У висліді гарячих бажань, віра притьмарила практичні вимоги, що їх необхідно ставити для правних гарантій української підметности в доборі керманичів і викладачів катедр українознавства, в програмі дисциплін українознавчих катедр та для забезпечення фундації не лише грошовими збірками з української спільноти, а й контролем зібраного капіталу представниками тієї спільноти.

Треба визнати факт, що ініціатива ідеї і практики її реалізації була висунена не громадськими надбудовами чи науковими організаціями, як УККА, ПАУК, СКВУ чи НТШ, УВАН або УВУ і т. п. Названі установи й організації ініціативи не дали. Ініціатива вийшла від професорських кіл Гарвардського університету і від людей, які цією пропозицією захопилися не лише з перспектив місії української науки, а й з персонального зацікавлення, як майбутніх викладачів чи пропагаторів доброї справи.

Мавши пряме відношення до Гарвардського університету, як його професор, О. Прицак, що користується довірою його адміністрації та професорського колективу слов'янського департаменту, був найкращим у їхній opinii кандидатом на очолювання таких інституцій, що зреалізували б задум створення Катедри українознавства при Гарвардському університеті.

Першою інституцією, що має за завдання зібрати гроші і фінансово забезпечити Катедру українознавства, бути її фундатором, є - "Фундація Катедри Українознавства". Вона має свою управу, екзекутива якої тісно співпрацює з проф. д-ром О. Прицаком, що був ініціатором і організатором ФКУ із групою людей, які тепер працюють в управі ФКУ.

Найактивніші й чоловічі організатори фінансів ФКУ оплачувані з рахунку відсотків, що нарастають із головного капіталу ФКУ. Люди, які очолюють Екзекутиву управи ФКУ, глибоко переконані, що Гарвардський університет найкраще місце для Катедри українознавства, що умови, на яких побудована співпраця між університетом і ФКУ, іншими бути не можуть, і що єдиною людиною, яка може створити Катедру українознавства, є проф. д-р О. Прицак. Цю opinію управа ФКУ всугерує і великою мірою потрапила провести у переконання найширших кіл суспільности, в тому й преси.

Статті д-ра Р. Криштальського /"Америка", 17 липня 1971 р./ і д-ра Д.М.Штогрини /"Гомін України", 1972 р./ винесли, між іншим, питання про правне забезпечення Катедри українознавства щодо впливу ФКУ на найважливіші вимоги, що їх треба ставити відносно добору викладачів Катедри українознавства і програми навчання, а також інших гарантій матеріяльного характеру.

Вияснення з боку ФКУ - лаконічне: університет не робить жодних договорів із фундаціями, бо існують університетські статuti і закони, які регулюють справи фундацій. Університети залишають за собою права відносно добору викладачів і програми викладів, у тому й керівництво Катедрою, як і усіма іншими підкатедрами, підпорядкованими їм адміністративно і педагогічно.

ФКУ має за завдання тільки допомогти матеріяльно таку Катедру створити, визначити її загальний характер, а за зміст і форму Катедри відповідає університет.

Правда, існує інституція, що займається змістом і формою Катедри, яка називається Комітетом Українських Студій при Гарвардському Університеті. Саме ця інституція покликає професорський склад Катедри і укладає програму викладових предметів.

Комітет Українських Студій - інституція незалежна від ФКУ, але повністю підпорядкована Гарвардському університетові, який через

Комітет Українських Студій керує їх програмою навчання і добирає педагогічний склад /професорські кадри/. Тепер Комітет Українських Студій очолює проф. д-р Омелян Пріцак, що по своїй професії є туркологом, отже, не славістом, ані україністом. Зайняв він це становище тому, що є професором Гарвардського університету, організатором і ініціатором ФКУ. Другим членом Комітету Українських Студій є українець, викладач цього ж університету, проф. І. Шевченко – візантолог. Він, як і Пріцак, до дисциплін українознавства не має жодного відношення.

Наступні три члени Комітету Українських Студій, теж професори Гарвардського університету, не є українцями, крім цього – жоден з них не є спеціалістом українознавчих предметів /ані мови, ані літератури, ані історії, ані культури/. Професор Р. Пайпс спеціаліст російської історії 19-го століття, проф. Г. Лант – знавець російської та старослов'янської мов, а останній, проф. В. Вайнтрауб – викладач польської літератури.

Так жоден із названих не є спеціалістом ані української мови, ані літератури, ані історії, ані української культури, про яку навіть немає мови у планах студій. Треба ще додати для точнішої інформації, що Гарвардський університет, хоч і має великий науковий авторитет в американському науковому світі, рівночасно просяклий русофільськими тенденціями, які ще дуже сильно вкорінені і мають сильні традиції на його терені. До атмосфери русофільських настроїв пристосовуються і названі два українці-професори, члени Комітету Українських Студій. І. Шевченко вживає терміну прийнятого русотяпами, замість "Київська Русь" – Київська "Росія" /очевидно, в англійській інтерпретації/. Справа була голосна після його виступу в Едмонтонському університеті, де він, вживаючи фальшивого терміну, виправдувався, після закидів, чому так робить, мовляв, це наукова термінологія, яку вживають у науковому світі.

Проф. Пайпс – голова Російського центру, русистики і совітознавства; проф. Лант – голова Департаменту слов'янських мов і літератур, а проф. Вайнтрауб – як вже було сказано – викладач польської мови і літератури. Всі три – повні професори Гарвардського університету.

Як бачимо, тут українські професори в меншості перед чужинцями; до того ж, один з них – малорос /І. Шевченко/, а другий – кар'єрист у політичній настанові Гарвардського університету, в українській науці не заангажований.

Існує третя інституція – Наукова Рада при Комітеті Українських Студій, завданням якої є "дораджувати" Комітетові Катедри українознавства Гарвардського університету. Складається вона з українських науковців, головню професорів різних американських університетів, покликаних проф. Пріцаком, що і тут є головою. Наукова Рада практично не має жодного впливу на Комітет Українських Студій, ані на особовий склад Комітету, ані на програму Студій, ані на добір педагогічних сил катедри. Наукова Рада – димови заслона для громадськості на час проведення збірок для встановлення Катедри чи Катедр. Але, чому члени Наукової Ради не беруть голосу в дискусії про світла і тіні Гарвардської катедри українознавства? Чому мовчать, коли суспільність тривожиться її долею, коли одні вважають, що гарвардська розв'язка найкраща і єдина, а інші насторожено закликають до обережності і кращого забезпечення на майбутнє не лише трьох мільйонів доларів українського майна, а й самих Студій Українознавства в Гарварді?

Як немає в Північній Америці українця, що не прагнув би добре поставлених при доброму /славному/ університеті Катедр Українознавства, так немає професора-українця, що не хотів би, коли він

україніст, викладати у Гарвардському університеті. Ця мрія - приманка, яку кинув проф. Прицак у якійсь формі майбутнім кандидатам - викладачам майбутніх катедр, що їх пов'язав у фіктивній, щодо компетенцій, Науковій Раді.

Для якої мети покликана ця Наукова Рада? Теоретично - це до-
радне тіло, що повинно мати вплив, як українська наукова інститу-
ція при ФКУ, на КУС у його плянах і реалізації, а на практиці -
це мав би бути авторитетний аргумент перед громадянством, що
справа, мовляв, у добрих руках, що Катедри Українознавства під
опікою української науки /а додаткова, шептана пропаганда каже:
"бандерівці там рішають"/. З другого боку, головні організатори
ФКУ /Химич і Тарнавський/ теж користуються опінією "бандерівців".
Можливо, вони і є бандерівцями, можливо, з найкращих мотивів взя-
ли на себе завдання - зреалізувати ідею Катедри українознавства
при Гарвардському університеті, але, рівночасно, вони кинули на
плечі нашого середовища колосальний фінансовий тягар, подібно, як
це сталося з патріяршим фондом "Церква в потребі", що теж дуже
тяжить на моральній і фінансовій відповідальності кіл нашого
членства і симпатиків.

Остаточна, мета обох фондів нам не чужа й у своїх інтенціях
дуже шляхетна. Але вона, через постійну пропаганду і однобічне
насвітлення, знайшла між нашими людьми таких фанатичних прихильни-
ків, що вони стають більшими ентузіястами названих акцій, ніж
справ своєї Організації, до якої належать. В додаток до цього, не
бувши зорієнтованими в культурній політиці, а зокрема в науковій,
вони стають фанатичними прихильниками справи, яка потребує дуже
холодного і об'єктивного обговорення і критики, щоб ми не зазнали
ще однієї поразки від ворога, і то завданої нашими власними фінан-
сами.

Пошана до книжки, що її маємо, походить від писаних святих
книг і від того, що майже до останніх століть книжки були носіями
шляхетних ідей. Сьогодні книжку, як і людину, треба перевіряти.
І науку треба перевіряти. Сьогодні наука працює не лише для прав-
ди і Бога, а теж для брехні і диявола. Щобільше, лженаука має
перевагу, а злі книжки заливають бібліотеки. Отже, пошана до
книжки має обмежитися лише доброю книжкою, а пошана до науки - ли-
ше правдивою наукою. Це не кожному дано пізнати. Бажання своєї
науки таке сильне, що в гарячці люди готові брати підмінку за
дійсність і не здібні приймати критику. Тому голос критики, навіть
у спокійному тоні, не сприймається!

Чому критика становлення Катедри українознавства, хоч її під-
няли поважні люди /проф. Чубатий, ред. Криштальський і д-р Штог-
рин та ряд інших/ викликає, замість поважної дискусії та вияснень
від організаторів Катедри, звичайну нагітку з боку відповідальних
осіб за інституції, створені навколо Катедри?

На закид, чому проф. Прицак впродовж чотирьох років існування
Катедри затруднив лише на коротко проф. Оглоблина і більш нікого
з поважних старших українських науковців, паде відповідь, що
ніхто з науковців, хто не працює в університетах Північної Америки,
не має кваліфікацій, вимаганих Гарвардським університетом. У своїх
публічних виступах проф. Прицак заявляє, що українська наука, що
її продукують учені, які не працюють в університетах, не є наукою,
а навіть ті, що працюють, але не є викладачами у Гарвардському
університеті, також не заслуговують на те, щоб бути викладачами
Катедри українознавства. Про УВУ проф. Прицак висловлюється як
про неповажну інституцію, що випускає некваліфікованих людей, а
перебуваючи в Мюнхені, домагався у німецькому уряді скасування
дотацій, бо УВУ - мовляв - компромітує українську науку. Подібні,

або й гірші, нісенітниця плете він всюди, де агітує за Катедрою українознавства і закладає клітини для її підтримки. Звільнивши проф. Оглоблина, як викладача, він поділив викладацький матеріал поміж себе і проф. Шевченка. "Не маючи" на обрію української науки кращих викладачів, як професори Гарвардського університету, хоч жоден із них не є ані спеціалістом української мови, ані літератури, ані історії, ані культури; вони вдвох вирішили, що такими можуть бути лише їхні учні в майбутньому, які працюють над своїми докторськими тезами і після їх досягнення переймуть обов'язки викладачів Катедри чи Катедр. Про тих студентів, майбутніх професорів, можна мало говорити, як про вчених представників української науки, бо вони ледве чи дістануть основну освіту українознавства, коли їх школять візантологи /малорос/ і туркологів /кар'єрист/ в університеті, де панує русофільство, під опікою Комітету Українських Студій, у якому диктують програму навчання росіяни і поляки.

Тепер спинимось над програмою студій в Українській катедрі. Насамперед поставимо питання, чого вимагаємо від української вільної науки в українознавстві?

Наука в Україні не є українською наукою. Українська нація трактована москалями /як каже історик М. Ю. Брайчевський/, як "гудзик від московського мундиру". Вона не є підметом сама в собі. І тому українознавство в СССР не існує. Там у советській науці український нарід появився в XVI стол. - історично, мовно /культурно/ і політично. До того часу - мовляв - була одна спільна для "східних слов'ян" народність "руська" в московській літературі, а за кордоном "російська". І виходить, що з "російської народности" постали три народи: російський, білоруський і український. Від часів Хмельницького український народ, нібито, нічого іншого не прагне, як "зіллятися в одну соціалістичну націю" /себто - російську/ через теорію зближення націй СССР, аж до їх "розквіту" на зразках російської мови і культури, аж до досягнення повного ідеалу комунізму однієї Батьківщини-СССР, одного "советського" народу - російського /треба розуміти/.

Отже, для протидії плянам московської культурної політики, українську науку треба будувати у вільному світі, тому панує така глибока пошана до ідеї Катедри українознавства, відчута національним інстинктом, як одне з важливіших завдань еміграції перед Україною.

Але, як Енциклопедія Українознавства, так і Катедра українознавства мусять бути реалізовані українцями - науково і політично на висоті національного завдання. Це не справа політики чужинців, ані - в найліпшому випадку - Стейт-Департаменту США. Це справа української самостійності, підметності українського народу, його культури, його - за словами Шевченка - "своїї Правди".

Катедра українознавства - такий центр науки, який у протидію до московської брехні повинен найперше зайнятися розпрацюванням питання формации української нації /археологія і антропологія/ від найдавніших часів, ранньою історією України /Київської Русі/, державою тільки українського народу /про москалів у тому часі немає мови/, українською культурою і мовою доісторичних часів та історичних Київської Русі, головні XI-XIII стол., українським мистецтвом, архітектурою, малярством, музикою, фолкльором і т. п.

Всі ці ділянки культури, історії і мови українського народу мають в СССР штучне і фальшиве навітлення, або повністю промовчані.

Українська наука у вільному світі має кинути правдиве світло на наше історичне минуле, щоб зфальшований матеріал виправити, а замовчаний - висунути. Здавалося, що Гарвардська Катедра українознавства

підчне саме від тих основ українознавства. Навіть не від мови і літератури треба було починати Гарвардові, бо мову і літературу українського народу викладається на більше як десяти університетах Північної Америки без жодних фондаций. Важливішими є українська історія і культура, яких не викладають на жодному університеті, крім УВУ. Одначе, голова КУС /Комітету Українських Студій/ проф. Пріцак почав виклади історії України від Мазепи /Оглоблин/.

Навіть тепер, коли проф. Пріцак мусить рахуватися з публічною опінією, бо від цього залежить успіх чи неуспіх фонду для дальших Катедр українознавства, він все ж виразно показує майбутню лінію "українознавства" при Гарвардському університеті. Професори, яких він запрошує читати доповіді, переважно визнають русофільську лінію сучасної американської науки, а плянує він теж обмін професорами не лише з університетів США, а також із сателітних держав Східної Європи, а навіть і з т. зв. УРСР.

Проф. Пріцак запросив викладати історію спеціаліста російської історії, щоправда, українця, але оборонця терміну "Росія" для Київської Русі /XI-XIII стол./, підручники якого повністю втримують русофільську лінію - кар'єриста проф. Дмитришина. Українську тематику /Козаччина/ має викладати у Гарварді проф. Войцік із Польщі /Людової!/. Українські професори з Києва - це, покищо, тільки пляни, голосно висловлені проф. Пріцаком. Тимчасово він вдоволився горезвісним А. Білінським з УВУ.

Громадської критики проф. Пріцак не приймає, а навіть не прислухається до неї, маючи виразно поставлену лінію тими, що його протегують у Гарварді. Він тільки принагідно кидає підступні фрази, які непоінформованим у культурних проблемах людям часом промовляють до переконання, мовляв, Катедру українознавства українські науковці "критикують тому, бо я не беру їх через брак кваліфікацій до Гарварду".

Звичайно, виміри "кваліфікацій" можуть бути дуже різними. Крім наукових кваліфікацій, є ще й світоглядові. Проф. Пріцакові, як туркологові, бракує кваліфікацій у ділянках українознавчих. Він у своїх статтях виявив цілковите неознайомлення у тих ділянках, а як українець - не репрезентує вільної української науки, він виразно ангажований офіційною американською наукою. Тому з презирством ставиться до української вільної науки, як аматорської, повторюючи ті самі фрази про неї, що їх русотяпи постійно повторяють відносно таких наших величин, як Грушевський в історії і літературі.

Висновки

Сама ідея - мати Катедру Українознавства при якомусь поважному університеті в Америці - позитивна. Її треба реалізувати, але на здорових громадських умовах. Українські капітали мусять бути гарантовані умовами /правильником/, прийнятими університетом, щоб українська інституція /Фонд Катедри Українознавства/ складалася з репрезентації знань українських інституцій, організацій та товариств, а не приватних осіб, покликаних одним професором-ініціатором якогось університету, від того університету залежним. Щоб Комітет Українських Студій складався виключно з українських учених - найкращих наукових фахівців і українців світоглядово, дібраних Управою Фонду Катедри Українознавства /очевидно, за узгодженням з університетом/, але ніколи рішенням самого університету, бо університет таких людей може не мати, або може не бути компетентним науково в цій ділянці рішати, хто кваліфікований. Так сталося у Гарвардському університеті.

Гарвардський університет має славу одного з найкращих, але тільки в наукових дисциплінах, у яких він спеціалізувався. Українознавство там не існувало і тому Гарвардський університет у питаннях українознавства найвідсталіший університет, аматорський, без жодного наукового рівня. З погляду наукового, такий Оттавський університет стоїть на доброму рівні, завдяки доброму спеціалістові й патріотові проф. Константинові Біді, голові славистичного департаменту. Там є більше українознавства без українських грошей, як у Гарварді за українські мільйони. І немає гарантії, чи взагалі у Гарварді буде справжнє українознавство.

Тому треба зробити висновок: Насамперед гарантії, а потім - гроші. Тут сталося - навпаки. А це примушує здержатися від підтримки Гарварду, аж до повної зміни обставин, які там існують в усіх названих інституціях.

Ант

=====

С. Осінський

КОНЦЕНТРИЧНИЙ НАСТУП ВОРОГА НА РЕВОЛЮЦІЙНУ ОУН

ОУН - дороговказ на шляху боротьби за визволення нації

ОУН сильна силою своєї нації, сильна вірою в ідейні й моральні вартості України, в перемогу її правди. Свої ідеологічні, світоглядові, програмові, політичні й стратегічні позиції ОУН тісно пов'язала з духовим розвитком нації в усіх ділянках її життя. Очевидно, замало збагнути саму теорію і систему ідей, що випромінюють із глибини душі нації, їх треба оформити у зрозумілі і ясні поняття, як і треба безстрашних борців, що готові своїм життям, своєю кров'ю захищати їх і здійснювати за всяких умов та в кожний час.

Революційна ОУН бачить Україну не як периферію, не як додаток до великодержав, не як "предмет студій", що його можна так чи інакше залучити в какофонічний концерт світових потуг, а тільки як авангардну силу поневолених Москвою народів, що разом з ними творить сьогодні окрему, хоч і призабуту суперпотугу, коли дивитися на її ролі з погляду універсального, взявши до уваги національний принцип побудови світу проти принципу імперіального. ОУН, разом з АБН, має свою універсальну концепцію, у якій визначена і ролі України у світі, як революційного чинника, що докорінно змінює політичну карту світу, бо з розвалом московської імперії і упадком комунізму прийде остаточна перемога національної ідеї. Тому ОУН несприємлива для різних захисників концепції світового уряду, світової імперії, великогроздирних, антинаціональних і анаціональних концепцій та всіляких махінацій світової масонерії.

Власне тому проти революційної ОУН виступають різні руїнницькі й диверсійні сили, для яких чужі й ворожі її ідеї. IV-ий Великий Збір ОУН, як послідовне продовження раніших Великих Зборів, поширив, поглибив і уточнив означені вже правди України, які повинні здійснюватися також в універсальному аспекті. Він не поставив України як якоїсь периферійної, другорядної, передпокосової сили тієї чи іншої суперпотуги, навпаки - розгадавши прихований у надрах народної душі український зміст, що виявляється в наших

ідеях, він визначив шлях визволення України, її визвольну концепцію і стратегію. Одночасно визначив і місце України у світі боротьби за певні непроминальні правди та ідеї. Коли в багатьох країнах вільного світу нехтується усім, що ідеальне, героїчне, патріотичне, комбативне християнське, коли з героїв і мучеників насміхаються, а натомість обожнюють "золоте тельце", коли стало модним гасло краще залишитись живим зайцем ніж мертвим левом, краще бути червоним ніж мертвим, - у той самий час, наперекір усім недругам і ворогам, ОУН послідовно захищає ідеї націоналізму, героїзму і християнізму, висунувши ідеал правдивої Людини, а не гвинтика чи робота.

Московські окупанти жакливо лякаються наших ідей як в поневоленій Україні, так і поза її кордонами. Нічого дивного, що Хрущов під час візиту у Штокгольмі, почувши про нашу акцію і складення вінка на саркофазі Карла XII-го, союзника гетьмана Івана Мазепи, кричав: "Мертві встають із гробу!" Так, встає їхній дух, дух Мазепи, що відродився у плеяді безстрашних борців ОУН-УПА. Відживає він і в молодому теперішньому поколінні України, яке черпає натхнення до боротьби з прикладів своїх попередників-героїв, плекає культ Петлюри, Коновальця, Бандери, Чупринки-Шухевича, Со роки, Алли Горської... Не дрібних людей із дрібноміщанською ментальністю і мораллю, а великих героїв шанує і любить народ.

Український народ відчув непереможну ідейну силу ОУН, яка не залишила його в найтяжчі і найтрагічніші часи історії нації, разом із ним веде боротьбу з окупантами і вказує йому правдивий шлях до визволення. Співзвучність наших ідей і дії, революційне розуміння ситуації України, організування визвольного фронту в московській імперії і поза нею в цілому світі - все це головні причини, чому ворог за всяку ціну і всіма засобами й методами намагається знищити революційну ОУН. Застосовує в боротьбі з нею не тільки брутальний терор, а також провокації, шантажі, диверсії, фальсифікації, фабрикує різні псевдофакти, чим намагається компромітувати ОУН, її ідеї, боротьбу і мету. Ворог відчуває смертельну загрозу з боку ОУН, бо бачить, що фронт молодого покоління в Україні орієнтується на ідеї ОУН, які вже стали власністю цілої нації.

КГБ на шляхах Єжова

Кожний, хто слідкує за дією ворога, відчуває, що наступ КГБ на ОУН особливо скріпився. В наші дні - це зенітальний наступ, концентрична атака на ОУН в Україні, в цілій московській імперії і на чужині. Нам відомі численні факти, що членів ОУН, або за підозрених у членстві, кагебісти розстрілюють потаємно, без жодного суду, або - як за часів єжовщини і беріївщини - схоплюють уночі й вони зникають без сліду. Тільки для постраху московські окупанти час від часу подають, що когось там засудили або й розстріляли, мовляв, за те, що під час другої світової війни він був "погромником" жидів. Огідна й перфідна брехня. Імен таких засуджених і розстріляних не подають, а тільки прізвища, щоб не було доказу, що розстріляні за "злочини" під час другої світової війни були ще дітьми або й не народилися тоді, як німці чинили погроми жидів, і не тільки жидів, в Україні. Так звана советська преса, журнали, радіопередавання, романи, новелі, навіть "наукова" література - переповнені нападами, наклепами, провокаціями та інсинуаціями на ОУН, УПА і АБН, а зокрема на голову ОУН і АБН.

Одного дня кагебісти пов'язують ОУН і АБН із жидами, а другого дня пишуть, що це "антижидівські формації". Так ОУН і АБН співпрацюють і "беруть гроші" від Чіян Кай-шека або співпрацюють і

"беруть гроші" від Мао Тсе-тунга. Взагалі ОУН і АБН постійно "вислугуються" різним "розвідслужбам" - американським, англійським, німецьким і т. д.

Наприклад, "Крокодил" за листопад 1971 року /має півмільйонний наклад/ у статті "Ліга біснுவатих" пов'язує ОУН і АБН, а зокрема їх голову, із сіоністами, неонацистами, берчистами, ку-клус-кланом, японськими націоналістами, з рабіном Кагане, з НТС, чорносотенцями, з антисемітами і т. д. Автор цієї "статті", якийсь Георгій Осипов, пише таке: "Стецько, колишній "прем'єр" окупованої Гітлером України, цей "джентлмен" очолює тепер "Анти-большевицький Блок Народів" - АБН. Він прямий наслідник Симона Петлюри і Бандери..."

Як бачимо, це вже розгубленість московських ватажків і кагебістів, які у своїх злобних нападах на ОУН і її провідників втрачають будь-який глузд. Так Ярослав Стецько став і антисемітом, і жидофілом. Ми німецькі "коляборанти" і ми - у спогадах Хрушова - воювали на два фронти. Українське Державне Правління 1941 року "коляборувало" з Гітлером і Гітлер зліквідував це правління. Таких протилежностей у московсько-большевицькій брехні дуже багато, бо московські ватажки розгубилися у своїй безнадійній боротьбі проти непереможної націоналістичної ідеї та її носіїв.

Москва знову вертається до сталінських метод терору в поневолених нею країнах. "Наймодернішими" варварськими методами примушує "ворогів советської /московської/ батьківщини" складати "покаянні заяви", засуджувати себе самих, свої погляди, признаватися до зв'язків із "чужоземними розвідслужбами" і до "злочинів", яких ніколи не вчинили. Але все це вже було раніше і даремні зусилля Москви обманути ще раз поневолені нації.

Із стихійною силою відроджується Україна - молода й потужна, ідейно незламна. У відповідь Москва, як ми вже зазначили, застосовує методи єжовщини. Провокативні пов'язання, напр., Зіновії Франко з випадковим бельгійським туристом Ярославом Добошем, їх обидвох із найновішими арештуваннями в Україні, арештованих з ОУН, а ОУН із "чужоземними розвідслужбами" - вже давні й загальновідомі методи КГБ, застосовувані в боротьбі з елітою поневоленої нації. Це питання ми з'ясували в заяві Пресової Служби ОУН, а також у статті "Ганебні провокації московських імперіялістів" /"Визвольний Шлях", кн. 3, 1972 р./, тому не повторюємо того, що вже відоме. Але, як бачимо, кагебістів не задовольнила заява стероризованої внучки Івана Франка, їм мало її "розкаяння". Вони примусили також проф. М. Брайчевського, високої класи історика, скласти у репильці "Вісті з України" /квітень, 1972 р./ заяву, що він нікому за кордоном не давав права друкувати його працю "Приєднання чи воз'єднання". Це абсолютна правда, бо твори крайові, в тому і його, друкуються на еміграції без відома і згоди їх авторів. Згадана праця проф. М. Брайчевського належить до тих творів, які в т. зв. суверенній УРСР не можуть бути надруковані. Ось так виглядає "свобода творчості" в т. зв. УРСР, нібито гарантована конституцією. Проф. М. Брайчевського примушено скласти заяву, якої досі не опублікувала жодна підсоветська газета, а тільки репилька "Вісті з України", що призначена для еміграції. Якщо вже й такий визначний і об'єктивний підсоветський науковець не може своєї історично-науково-дослідної праці надрукувати в т. зв. УРСР - то це вже явний глум над "суверенною" республікою, що є і "членом-засновником ОН"... Коли на наказ Москви знищено навіть "Собор" Олеся Лончара - твір голови Спілки письменників України, члена ЦК КПСС, депутата-орденоносця, то що ж говорити про твори інших авторів, які не мають такого "стажу".

Москва вирішила завдати нищівний удар шести- і семидесятникам в Україні, ув'язнити й засудити видатніших представників української культури, тому й дочепила до них туриста з Бельгії, який - нібито - мав виконати "злочинне завдання" закордонного центру ОУН-бандерівців. У всебічному наступі на ОУН кагебісти хочуть викликати серед народу враження, що за арештування працівників української культури винна не Москва, а... турист з Бельгії, "висланий" центром ОУН-бандерівців на територію т. зв. УРСР із "злочинним" заміром. З такого оскарження можуть і коні сміятися, але за ним прихована цілком інша причина: надто сильними й життєздатними виявилися в народі ідеї ОУН, коли її завжди ставлять в центрі атаки! Адже кагебісти могли дочепити арештованим культурним діячам в Україні будь-який інший ярлик, бо Україну відвідують тисячі туристів різних політичних поглядів і зустрічаються з культурними діячами. Ані туристи, ані культурні діячі в Україні не були і не є жодними підпільниками. Одні з одними зустрічалися, говорили, не ховаючись від очей кагебістів, бо їх цікавили не якісь революційні питання, а проблеми літератури, мистецтва, культури, особистих чи родинних контактів. В цьому не було нічого такого, що його формально забороняла б т. зв. конституція УРСР чи СРСР. Заарештовані тепер діячі української культури зустрічалися з "дорогими співвітчизниками", як називає закордонних українських туристів КГБ і "Товариство культурних зв'язків із зарубіжними українцями" на чолі із Смоличем. Не знаємо, чи справді випадковий студент-турист Ярослав Добош зустрічався з будь-котрим культурним діячем, як пише під примусом у своїй заяві Зіновія Франко, але знаємо, що з культурними діячами зустрічалися різні туристи, між ними і такі, що відомі на еміграції, як прихильники або й члени інших політичних середовищ. Знаємо, що не лише з арештованими, а й з д-ром історичних наук, русифікатором Маланчуком /кол. секретарем Львівського обкому, якого прогнав Хрущов за надто нехитру й компромітуючу русифікацію/ зустрічалися закордонні туристи, а деякі далі ведуть із ним переписку. Проте Маланчук не опинився за ґратами. Отже, чисто людський контакт між українцями на Рідних землях і туристами українського походження - кагебісти ганебно використали для зміцнення терору й нових арештів в Україні, причепивши арештованим ярлик - контактування із закордонним центром ОУН. Таким чином вони намагаються, з одного боку, перекинути відповідальність за свій терор на революційну ОУН, яка, мовляв, на службі закордонних "розвідслужб", а з другого - хочуть "компромітувати" ОУН за кордоном, розраховуючи на ті емігрантські українські групи, що у своїй злобній ненависті до ОУН використовують проти неї навіть "аргументи", підсунені кагебістами.

Як зустрічі із закордонними "співвітчизниками", так і публікування захалявної літератури за кордоном без згоди й відома її авторів не є жодним злочином, бо ця захалявна література обертається в комплексі респектування /щоправда, тільки паперової/ конституції СРСР-УРСР. Не вина творців української культури в Україні, що їхня творчість не може бути публікована в Україні, а вина тих наглядців і холуїв Москви, що забороняють і здушують розвиток української літератури й культури.

Пов'язання туриста з Бельгії з арештами в Україні - ганебна провокація. Не знаємо, що кагебісти тайком підсунули туристові з Бельгії, після його можливої випадкової зустрічі з котримсь із діячів культури, може, саме із Зіновієм Франко, яка каже, що зустрічалася з Я. Добошом. Але знаємо, що із Зіновієм Франко зустрічалася багато відвідувачів України, яким було цікаво побачити внучку великого Франка. Не виключене, що якісь провокатори навмисне спровокували розмови в готелі "Інтуриста" /де кожна кімната має підслухові апарати/ з Ярославом Добошем, а після цієї

розмови підсунули йому щось таке, що було потрібне кагебістам для великої провокації. Але знаємо, що таку провокацію можна підсунути кожному і пов'язати його з будь-яким закордонним рухом, якщо КГБ має в цьому свою мету.

Та не зважаючи на те, як насправді виглядає провокація з Ярославом Добошем, одне певне, що духового оновлення нації не можна звести до якихось "розвідслужб", бо це такий самий абсурд, як твердити, напр., що Гарібальді, Мадзіні й Кавур були на службі англійської розвідки. Тому ми певні, що брежневська бомба, яка мала б знищити українську молоду культурну еліту, вибухне в його руках раніше чи пізніше. Жодними жорстокими присудами не можна спинити відродження нації, навпаки - вони, ці присуди, стануть бумерангом, що ще сильніше вдарить Москву.

Якщо правда /такі вістки розповсюджуються в Україні/, що І. Світличному погрожують розстрілом, якщо розправа над заарештованими в Україні прибере кривавого характеру, то це буде виклик цілому українському народові на нещадний бій з Москвою, в тому й для нас на чужині. Будьмо готові, бо тоді скінчиться час літеплих демонстрацій, а прийде час правдивого бою, перед яким мусить дрижати Москва.

Жоден український патріот на чужині не має права повторити кагебівської провокації і злобно коментувати її під адресою ОУН. Хто підтримує такі провокації, той помічник КГБ, а не той, хто стає жертвою московської провокації, як ось у випадку туриста Я. Добоша, якого КГБ пов'язав з ОУН і арештованими в Україні. Забріханість кагебівських провокацій така очевидна, що не може бути жодного виправдання для тих, які, нібито несвідомо, повторяють їх також на еміграції.

У згаданій уже заяві проф. М. Брайчевського є й таке твердження: "Жодна наука не може розвиватися без творчої дискусії, бо, як відомо, саме в суперечках /якщо вони, звичайно, ведуться на принциповій основі й на належному науковому рівні/ народжується істина... Я ніколи і ні від кого не зазнав ані репресій, ані утисків за свої наукові погляди і переконання, викладені в будь-якій праці, в тому числі й у згаданій статті..."

Порівняймо цю заяву вченого історика із наочним недавнім доносом кагебіста-"критика" Микитана на філософа-літератора Бердника: "Хто ж дозволяє і хто благословляє такі публічні виступи О. Бердника, фантастичні твори якого зазнали переконливої, неспростованої критики, як антихудожні, антинаукові, як такі, що заквашені на містици й попівщині? Може, на це питання дасть відповідь Бюро пропаганди /зрозумілою мовою КГБ! - С. О./ художньої літератури СПУ?" Ось яка реакція на виступ Олеся Бердника в Київському технологічному інституті харчової промисловости. Як бачимо, "критик" звертається до КГБ з доносом на невинного філософа-літератора, що пробує ступити в сліди Г. Сковороди, 250-річчя якого забріхана Москва також готується відзначити.

Брайчевський, запротестувавши проти публікації його праці за кордоном, сам стверджує, що його "матеріяли шестирічної давності, стаття "Приєднання чи возз'єднання" не була надрукована в нашій пресі". А одночасно стероризований кагебістами професор мусів заявити, що він "ніколи і ні від кого не зазнав жодних репресій... за свої наукові погляди і переконання". Репресій "не зазнав", але його праці не надруковували, а коли вона появилася за кордоном - його примусили скласти "протестну заяву". Чи може бути гірший терор для ученого, як тримати свою працю під ключем, щоб не попасти за свої наукові погляди і переконання до тюрми? Тарас Шевченко писав захальвні вірші за московського царського деспотизму,

а проф. Брайчевський пише захалявні наукові праці за московської "пролетарської" сатрапії. Така доля наших великих учених, поетів, письменників і творців української культури, що стероризовані московськими окупантами мають мовчати або каятися, згідно із "вказівками" партії і КГБ. Але Нескорених уже не можна залякати ні тортурами, ні тюрмами, ні розстрілами...

Наступ КГБ на ОУН і українську спільноту за кордоном

Одночасно з наступом на представників української культури й науки в Україні, на носіїв національного відродження, Москва зміцнила свій наступ на українську еміграцію. У центрі її наступу - ОУН, її провід, Церкви і її проводи, патріотична українська молодь і взагалі українська патріотична громадськість. Добре замасковані московські далекосяжні агенти відновили свою активність між українською спільнотою. Завербовані шантажами й іншими методами пресії вислужники Москви намагаються розкласти українську спільноту, послабити її різними внутрішніми диверсіями, щоб відвернути увагу від головного ворога України, спрямувавши її на другорядні справи та внутрішні конфлікти.

Колись ОУН і УПА, згідно з нашою визвольною концепцією, ліквідували другорядні фронти боротьби з нашими сусідами і добилися успіху, нав'язавши співпрацю з такими формаціями сусідніх народів, які визнали право української нації на державну самостійність і соборність. Взявши до уваги ідейну, політичну і стратегічно-концепційну силу ОУН і АБН, Москва намагається тепер за всяку ціну внеможливити нам поглиблювати, поширювати й розгортати світовий протимосковський фронт ОУН-АБН-ЕРС, щоб не допустити до дійової співпраці всіх антимосковських і антикомуністичних сил у світі. Вона відчула загрозу від таких спільних акцій, як із шведами і балтицькими народами у Штокгольмі проти Хрущова, як акції молоді різних країн вільного світу в обороні арештованих і переслідуваних в Україні працівників української культури, як наші спільні акції з азійськими антикомуністичними організаціями /ВАКЛ/, які підтримують нашу концепцію розвалу московської імперії і побудови на її руїнах національних суверенних держав.

Москва за всяку ціну намагається розбити протимосковський і протикомуністичний фронт ОУН-АБН-ЕРС з допомогою відколювання від нього поодиноких слабших елементів, які втрачають віру у власні сили нації та в її ідеї і починають орієнтуватися на чужі сили, як ось тепер на червоний Китай. А відомо, що будь-яка орієнтація на чужі багнети, що однозначна із занеханням розбудови власних сил, сприяє інтересам Москви, хоч слабодухи й дефетисти часом цього й несвідомі. Пригадаємо з минулого, що після переговорів із висланниками НКВД Лукіним, Медведєвим і Кузнецовим у справі спільної дії проти Німеччини, Бульба і Штуль пішли на розмову до Гестапо. Хто вже раз утратив віру в свою націю, той завжди шукатиме чужих богів.

Орієнтація на Пекін корисна й Москві, бо це ставка на чужі багнети і на тотожну комуністичну систему, запроваджену в Україні москалями, тільки тепер ця система мала б бути маоїстсько-ленінсько-скрипниківського варіанту.

Москва, з допомогою своїх агентів, намагається перетворити українське життя на чужині на непрохідні джунглі, повні взаємних підозрінь, очорнювань, наклепів, спліток і дискримінації визначних, головних політичних, діячів і взагалі патріотів-активістів.

В кожен велику ініціативу і в кожен реалізацію українських національних ідей ворог намагається просунути своїх диверсантів або знецінити, применшити чи звести їх на манівці безглуздим способом дії, шантажованими ним людьми або амбіціонерами, які не бачать пропорції між справами важливими і справами дрібними, другорядними.

Ворог зручно використовує глупоту, зарозумілість і амбіціонерство тих, які самі не спроможні бути творчими, різних маніяків, що прикрившись бутофорією суперреволюціонерів вносять заколот у ряди правдивих патріотів-революціонерів. Це фразеологічний радикалізм, супернаціоналізм, суперреволюційність, очевидно, тільки на словах, проти своїх, проти ОУН, АБН і Організації Визвольного Фронту, а не проти ворога - Москви. Аранжери такої словної "революційності" стають розбивачами націоналістичного руху, брехунами й наклепниками на ОУН і її Провід.

Крім підсунених Москвою агентурних сил, до акції проти ОУН залучилися й інші ворожі сили типу масонерії і чужих розвідок, які хочуть мати вплив або контроль над нашим визвольним рухом. Вони вміло використовують наївність і маніяцтво наших патологічних махнівців, для яких більшими ворогами є українські націоналісти-революціонери з-під стягу ОУН, ніж московські окупанти України.

Ворожа агентура сприяє розвиткові серед української еміграції різних лівих і ліберально-деструктивних дефетистичних елементів, які мали б розводнити ясну й безкомпромісову ідеологічну, політичну, програмову і стратегічну позицію та концепцію ОУН-АБН, внести до них відідеологізування визвольної боротьби, релятивізм вартостей, скептицизм, знецінити роль героїчного християнства, ідеологічного світогляду і націоналістичній ідей. Різними підступними способами ворог намагається пропхати в ОУН елементи "ліберальної демократії", як світогляду, для якого не існує нація, а тільки одиниця. Сумнівами і знецінюванням головних засад буття людини і нації, ворог хоче притупити цілеспрямованість і безкомпромісовість нашої визвольної концепції, а наші ідейні позиції наблизити до своїх.

Так починаються "роздумування" про збереження "соціалістичних досягнень Великого жовтня", про те, чи московський народ є нашим ворогом-поневолювачем, а чи нашим "союзником", бо він також "поневолений"; чи можливий спільний фронт з московськими "демократами", що насправді такі самі імперіялісти, як московські комуністи чи нацисти; чи т. зв. УРСР - "українська держава", чи ми антикомуністи, а чи тільки противники сучасного режиму, чи ми антиімперіялісти, а чи тільки антикомуністи і т. д. Такими "ступідіями" розкладають українську еміграцію, опановують частину української емігрантської преси. Наприклад, щоденник "Свобода" /США/ відкрив свої сторінки для пропаганди проти... ОУН і АБН, проти їхньої визвольної концепції, і проповідує різні дефетистичні, комунофільські, ультраліберальні погляди, притримуючись засади "понадпартійного" часопису, бо це орган убезпеченої компанії. Але ця "безпартійність" зобов'язує "Свободу", мабуть, тільки у відношенні до всіх лівих - різних прогресистів, двійкарів, мельниківців і т. п., а ніколи супроти революційної ОУН.

Мельниківці, двійкарі та ліві уердепісти пропагують т. зв. УРСР, як "українську державу", а борців за самостановлення українського національного "Я" в Україні вважають за націонал-комуністів. Використовування діячами української культури конституції СССР-УРСР як вказування на протилежності між теорією і дієністю, вони коментують як визнання цієї конституції, а тим самим і т. зв. УРСР. Кандиба з концтабору в Мордовії назвав УРСР - ко-

лонією Росії, стверджує, що вона не є жодною українською державою, а Маркусь навіть в УЗЕ /за редакцією Кубійовича/ трактує УРСР, як... продовження УНР.

Антинаціоналістичні, а то й антисамостійницькі й радянофільські погляди - зозуляче яйце, підкинене в українське гніздо. Звідси і різні орієнтації. Так стала модною орієнтація на червоний Китай, мельниківці через Ф. Кордубу фліртують з НТС, проголосивши серед тих білих чорносотенців, що доба "малих держав минула" і прийшла доба великих держав, що російський народ "тоже поневолений" і т. д.

Особливо впадають в очі наслідки цькування ворожої агентури на революційну ОУН. Тут перш за все бачимо зручно використану ненависть окремих людей і груп до революційної ОУН, їх партійну засліпленість, яка переходить межі будь-якої логіки. Так, напр., про поїздку туриста з Бельгії Ярослава Добоша в Україну Я. Гайвас та його попутники розповсюджують провокативні вигадки, не взявши до уваги навіть того, що це однозначне з наклепницьким доносом у користь ворога. Вони лають революційну ОУН, що нібито вислала Я. Добоша до культурних діячів в Україні, що він, мовляв, не вперше їхав в Україну, дістав візу за кілька днів і т. д. Але Гайвас і його товариші забули, що брехня має короткі ноги і раніше чи пізніше буде викрита, як провокація. Натомість, нам відомі факти, що мельниківці самі впали жертвою контактів із КГБ і маємо на це докази, але публічне демаскування мельниківців, як наш реванш, відкидаємо. Хоч ми перестерігали мельниківців, що вони пов'язані з агентурою, проте не реваншуємось, бо це не наш стиль дії - переліцтовуватися з донощиками. Від Гайваса можна насамперед вимагати хоч би більшого почуття відповідальності за свою дію. Він повинен зрозуміти бодай те, що його інтриги і шептана пропаганда, що його пов'язування у своїх доповідях туриста Ярослава Добоша /нібито, як висланника бандерівців/ з тими в Україні, що в час боротьби попали в тюрму - це вода на млин КГБ. Яке відношення має Я. Добош до Мирона Матвієйка чи до Джугала? Чи мельниківці хочуть, щоб ми документами показали їхні контакти з КГБ? Їх ролю у розгромі культурного фронту в Україні? Сумніваємось, але напевне цього хоче ворог, тому на відплатну акцію проти мельниківців не йдемо. Наш головний ворог Москва, а не інші українські політичні угруповання. А хто вислугується ворогові, очорнює нас, намагається свою вину перекинути на інших, того засудить сама українська патріотична громадськість, пізнавши правду. Жирувати сьогодні на трагедії борців за свободу творчості - це злочин, за їх ув'язнення спадає вина не на революційну ОУН, а тільки на окупанта України, що є першопричиною всього зла і неволі українського народу, тому тільки проти нього треба спрямувати наш удар. У ситуації терору й великих жертв на Рідних землях жоден правдивий український патріот не повинен брехнею і наклепами на інших здобувати собі партійно-політичний капітал.

Вся наша українська громадськість за кордонами України мусить одноставно засудити Москву за її злочини супроти представників української культури, а не шукати "відповідальних" за терор в Україні між... націоналістами. Треба стати проти ворога спільним фронтом, одноставно захищати Нескорених на Рідних землях, а не допомагати йому, перекидаючи з нього вину на своїх політичних противників. Очевидно, маємо тут на увазі не тільки дивну поведінку мельниківців, а й інших донощиків-ненависників українських націоналістів-революціонерів, що воюють проти нас брехнею і наклепами на сторінках своєї преси /особливо відзначаються в тій кампанії цікагське "Українське життя", "Наша батьківщина", канадський "Український голос" та подібні їм емігрантські газетки/.

Подібна кампанія ведеться і проти Верховного Архієпископа Кир Йосифа за його історичну промову, якою він оскаржив Москву за знищення української Церкви і народу. Особливо зміцнилися напади на Митрополита УАПЦ Мстислава за протиросійський курс його церковної політики, яка розкриває злочинні затії кремлівської "церкви", за його заклик виступити на захист Нескорених. Ідуть намагання розбити наші Церкви, не допустити до українського екуменізму. Такий внутрішньо-український фронт лівих елементів проти ієрархів обидвох наших Церков об'єктивно скріплює позиції ворога.

Дуже вимовні напади на голову Проводу ОУН і АБН та взагалі на Провід ОУН. Є якась дивна співзвучність між тим, що пише т. зв. підсоветська і сателітна преса і тим, що пишуть різні репильки на еміграції. Так і видно, що йде широка атака з двох боків на ОУН, АБН, Організації Визвольного Фронту і на їх провідних діячів, підсуваються різні інсинуації особистого і родинного характеру.

Саме в час найбільшого протиоунівського розгулу ворожих сил, у час зосереджених нападів на ОУН-АБН, на голову Проводу ОУН, різних інтриг і шантажів проти членів Проводу, дець з-за куліс появилася нікчемна анонімна групка нових махнівців-диверсантів, що почала видавати циклостилеву репильку "Клич нації" /напевне не української!/, стиль якої зовсім подібний до стилю памфлетів Мигалія, Беляєва, М. Рудницького, Осипова та інших московських вислужників. Головне завдання цієї репильки - очорнювати і "критикувати" голову ОУН і АБН, Провід ОУН і взагалі членів ОУН. Анонімні автори "Клича нації" типу Р. Жарського маскують своє дійсне обличчя диверсантів ультрареволюційними фразами і "правдивим" націоналізмом, підло використовуючи для цієї протинаціоналістичної диверсії ідеолога українського націоналізму Д. Донцова. Для "Клича нації" не існує ворог українського народу - Москва, для нього ворогом є ті, що борються проти Москви. Тому, об'єктивно, це орган ворога, який має за мету диверсію, розбивання ОУН і послаблення націоналістичного протимосковського і прстикомуністичного фронту.

У широкому пляні ворожій диверсії ця репилька має за мету скомпромітувати Д. Донцова, використовуючи його неознайомленість із дійсними завданнями і плянами її видавців. Диверсанти-махнівці хочуть ізолювати Д. Донцова від ОУН, від організованого націоналістичного руху, поглумитися над ним, як над ідеологом, що залишився самий, без визнавців його ідеології, за виїмком групки махнівців-диверсантів, які нібито єдині ще підтримують його. Це злочинне знущання над найвизначнішим ідеологом українського націоналізму, який - через свій глибокий вік - уже не спроможний захистити себе від цієї огидної провокації, каїнова прислуга йому й українському націоналізмові. Але, не зважаючи на несвідому помилку Д. Донцова, що хвиливе попав у тенети диверсантів, він залишиться незмінно тим, чим був для революційної ОУН. Маємо й завжди будемо мати на увазі ідеї і творчість Д. Донцова, а не зловживання каїнових нащадків Донцовом. Ось недавно якийсь московський вислужник, Володимир Вільний, атакуючи Д. Донцова за "опіум його писань", писав: "... "Вождь" сучасних націоналістів Ярослав Стецько дає... високу і пишну оцінку цьому, як він каже, "світочеві політичної думки", чия мораль та ідеологія давали їм, зрадникам українського народу, "героїчну міць, витривалість і рішучість". Чи ж не тріумф для ворога, що репилька "Клич нації" провокаційно проголошує, що Ярослав Стецько і революційна ОУН вже залишили Д. Донцова, застосовують до нього "пресію"! І ця групка анонімних диверсантів провокативно звертається до "українських патріотів" за негайною допомогою /грошевою!/ для "безпомічного" й "осамітненого" ідеолога українського націоналізму!

Який блюзнірський глум над Донцовом, коли провокатори намагаються "переставити" його на жебраний хліб!

Диверсанти з "Клича нації" протиставляють Донцова революційній ОУН, яка на своєму IV-му Великому Зборі схвалила йому особливе привітання. Видавці "Клича нації" не брали участі в IV-му Великому Зборі, бо вони не були і не є членами ОУН. Щойно тепер "зацікавилися" Донцовом, воюють брехнею і наклепами, провокативно оголошують збірки на "допомогу" йому, ганебно брешуть, що ОУН залишила Донцова без жодних засобів на життя. Ми надто шануємо Д. Донцова, щоб публікувати документи про нашу допомогу, яка не припиняється і тепер, щоб пов'язувати його ім'я з тим інтриганом, що в 5-му числі "Клича нації" поставив провокативні "Прилюдні запитання до п. Я. Стецька", насправді маючи на увазі не "допомогу" Д. Донцову, а провокацію і свої шкурницькі інтереси. Як чорне око конокрада не обмине конюшні, так інтриган не обмине нікого, щоб не стягнути його з п'єдесталу в багно. Так хоче зробити цей інтриган /разом з видавцями "К.Н."/ і з Донцовом. Спрямувавши своє гадюче жало проти ОУН і голови Проводу, він одночасно, як розбійник із великої дороги, хоче обікрати Донцова з його честі і ідеологічної позиції в революційній ОУН. Яке право мають двоохтрех анонімів типу Р. Жарського говорити від імені націоналістів-революціонерів? Вони ніколи не стануть нашими "партнерами", тому трактуємо їх як маленьку групку махнівців-диверсантів, що в плані ворожої агентури виконують каїнову роботу, розраховуючи на наївних читачів їхньої блекоти, що будуть сліпо, як овечки, підстрибувати за ними. Даремна і їхня затія проти Д. Донцова, бо творчість його буде далі спадщиною революційно-визвольного руху і намагання ворога скомпромітувати Д. Донцова з допомогою махнівців-диверсантів ніколи не вдасться.

Жоден член ОУН не має нічого спільного з рептилькою "Клич нації", а згідно з рішенням Проводу ОУН, хто з членів ОУН співпрацював би в тій рептильці або розповсюджував би її - той буде усунений з ОУН, як диверсант і шкідник.

Диверсанти-махнівці з "Клича нації" не самотні, мають своїх послідовників і на інших ділянках українського життя. Коли вони, нібито, захищають ідеї націоналізму і Дмитра Донцова, то їхні побратими, демагоги типу Клячків, Лабуньок і Маркусів, "захищають" ідею патріархату Української Католицької Церкви, а насправді своїми підступними методами компромітують і Верховного Архiepіскопа, і ідею Патріархату. Чи можуть ті, що визнають т. зв. УРСР за "українську державу" вести акцію за Патріархат УКЦеркви, який аж ніяк не вміщається у рамках московської колонії, названої УРСР? Чи може пані Клячко і їй подібні, що гостять у себе московсько-большевицьких чиновників, дають інтерв'ю большевицькій пресі та радіо, бути "захисниками" ідеї Патріархату? Чи можна їхні наклепи на революційну ОУН і Організацію Визвольного Фронту, що вони, мовляв, проти Патріархату і Верховного Архiepіскопа, трактувати інакше, як ганебну ворожу провокацію?

Проте і їхні зусилля даремні, бо не вдалося їм протиставити Верховного Архiepіскопа революційній ОУН, чого саме бажають московські окупанти і їх вислужники. Недаремно ж у "Жовтні" /ч. 4, 1972 р./, московські вислужники атакують ОУН за беззастережну підтримку Верховному Архiepіскопові. Пишуть про "знамениту філіппіку" Я. Стецька в Римі для підтримки "великих починів і задумів" Кир Йосифа та кажуть: "Дружба Сліпого зі Стецьком і цього разу не випадкова. Він зараз повертає кардиналу той "моральний" капітал, який 1941 року Сліпий дав йому... Це його, Стецькова, вигадка про релігійне підпілля в Україні, яке під

брехливим пером "експрем'єра" нестримно росте... Прояви підпільної церкви мають істотне значення - захлинається цей недоумок у статті "Питома вага України" /мова про статтю, надруковану у "Визвольному Шляху", кн. IX, X, XI-XII, 1963 р./. Ось що турбує окупантів - релігійне підпілля в Україні, що не є тільки релігійно-моральною, а й національною силою, сповняє незвичайно важливу роль як формація національного значення, бо вся культура і духовість України ґрунтується на християнстві.

Цей пасквіль у "Мовтні" проти Верховного Архiepіскопа і Я. Стецька має аж десять шпальт. Як дуже тривожать окупантів України позиції революційної ОУН і наших Церков! А чи розуміють герострати з "кличонацівської" махнівщини і могікани лібералістичного опортунізму й дефетизму роль нації і Церкви, роль ОУН на чужині? Москва програла в бок за душу молоді в Україні, символом перемоги українського духу став Валентин Мороз, а не павлики морозови. Не гіпніси дають в Україні приклад молодому поколінню, а герої типу Валентина Мороза. І в зідарі двох світів - України і Москви - кристалізуються позиції відродженої української нації.

Що ж дають махнівці та ліві ліберали українській молоді на чужині?

Вони перш за все використовують важку ситуацію нашої молоді, що опинилась в оточенні індоктринування марксистськими поглядами, часто навіть з катедр високих чи середніх шкіл. Все ж, завдяки подіям в Україні і нашій дії, українська молодь на чужині стає на правильні ідейні позиції.

Москва свідомо того, що хто має молодь, той має і майбутнє. Розраховує на те, що старша генерація еміграції вимре, а тоді вона опанує або здеморалізує нашу молодь. Проте, не зважаючи на всі намагання розкласти нашу молодь, розп'ячити, здеморалізувати і здемобілізувати її, здорове ядро української молоді перетворюється у твердиню, з якої вона починає наступ на ворога. Крім масових акцій української патріотичної молоді в обороні арештованих і переслідуваних працівників української культури в поневоленій Україні, починаються і самочинні спроби наших ідейних і жертвних студентів знайти інші форми протесту і боротьби з ворогом. Активна патріотична молодь - це вже не мальконтанти-фразери, а фронтовики української визвольної революції.

Але не можемо збувати мовчанкою розкладової ролі, що її відіграють серед нашої молоді окремі групки, пов'язані з деякими нашими партійними середовищами. І так, напр., у таємному листі до членів "Ад гок Комітету за Патріархальний устрій УКЦ" двійкар-радянoфіл Роман Купчинський пише, що двійкарі хочуть заснувати товариство "Сучасник", щоб "поборювати кризу, яка існує в Україні". Нещасний недовірок не знає, що в Україні є герої типу Мороза, Горської, Сороки, що там треба борювати не "кризу", а ворожу окупацію, що й чинять кращі сини й дочки українського народу. Криза існує у двійкарів та в подібних їм групках на еміграції, які втратили віру в Україну.

Крім "поборювання кризи" в Україні, "сучасники" мають і певні завдання на еміграції: "... Будемо показувати народові, що всі УККА, Визвольні Фронти, ООЧСУ і їм подібні є ніщо інше, чим опортуністичні кліки людей, які надуживають довір'я і фінанси громади". Ось так радянoфіли, що живуть на "жолді" американської розвідки, сідають до "круглих столів" разом з москалями, вислугуються чужим силам, що однозначне із зрадою українського самостійницького фронту, розпочинають боротьбу із самостійницькими формаціями української еміграції, назвавши їх "опортуністичними кліками".

"Сучасник" -- читаємо далі -- буде організацією молоді, вона буде стисла /?/, але дієва. Не будемо побирати /?/ до "Сучасника" всіх і вся, тільки таких, котрим залежить на добрі справи" /напевно, не української!/. Це спроба творити нову масонську мафію серед нашої молоді, метою якої буде не боротьба проти Москви, проти ворога-гнобителя України, а проти революційної ОУН і Організації Українського Визвольного Фронту, прикриваючись "поборюванням кризи", "виявлюванням процесів в Україні" та демаскуванням "опортуністичних клік" на еміграції.

Як бачимо, "сучасники" разом з іншими темними силами і мафіями, мають за завдання поборювати єдину безкомпромісову революційну силу України і на чужині -- ОУН, а в міжнародному аспекті -- АБН. Свідомо чи несвідомо, пляново чи з наївності, з ненависти чи з дурноти недовірки і скептики йдуть в одному фронті з ворогом, що сконцентрував свій наступ на революційну ОУН, АБН, Організації Визвольного Фронту, на наші Церкви і взагалі на українську патріотичну громадськість. Але, даремні їх зусилля, ми відіб'ємо наступ усіх ворожих сил, наступ ворожих мафій, а також і наступ своїх брюховецьких, татарських людей, різного типу фразерів, декадентів і безвірків, що втратили віру в Україну, найбільшу ідейну силу сьогоднішнього дня, перед якою безсумнівне світле майбутнє. Революційна ОУН і АБН послідовно будуть реалізувати постанови IV-го Великого Збору ОУН, будуть іти спільно з українським народом на Рідних землях, що стоїть на фронті боротьби за національне і соціальне визволення, за перемогу вічних правд України.

Ніхто не захитає нашої віри в перемогу ідеалів української нації, ніхто і ніщо не заверне нас із вибраного шляху, що веде до розвалу московської імперії і побудови на її руїнах національних суверенних держав. З нами Бог, тому перемога буде наша!

=====

"... В реалізуванні плянів КГБ супроти української еміграції ворог стосує тактику двоторовості дії. З одного боку організовує засекречені розвідувально-терористичні групи, дія яких спрямована на фізичну ліквідацію провідних людей ОУН чи Українського Визвольного Фронту взагалі, на їхнє викрадання, на шантаж, підкупство, застрашування, очорнювання, роблення різних доносів, збирання матеріялів про діяльність Українського Визвольного Руху та його провідників тощо, а з другого боку КГБ намагається вести явно прокомуністичну акцію з метою морально демобілізувати українську еміграцію з допомогою ідеологічної диверсії, поставити під сумнів успішність української визвольної боротьби, спричинити прірву між Проводом і широкими масами, викликати симпатії до нібито існуючої "самостійної і суверенної української держави" у формі Української Советської Соціалістичної Республіки, до її політичних, культурних та економічних "осягів", її нібито демократичного ладу тощо".

/З постанов IV Великого Збору ОУН/

=====

Військово-політичний сектор

РЕВОЛЮЦІЙНА ОУН ВИЗНАЧАЄ НАПРЯМ

Від Редакції Бюлетеня: Порядком обговорення друкуємо міркування старшини УПА, деякі тези якого дискусійні. Проте, для зглиблення теорії революційної дії й спонукання до дискусії знавців воєнно-революційної справи в наших лавах доцільно передумувати також минуле в його ретроспективній аналізі, з проєкцією на майбутнє. Тим ніяк його не знецінюється, а навпаки: на ньому вчимося, на його досвіді, на його героїці, на його теоретичних основах того часу, пристосованих до нього, до його можливостей, до стадії тодішнього розвитку, що був необхідним етапом у нашій визвольній боротьбі. Важливе те, що старшини УПА, активні учасники великої епопеї УПА, які студіюють новітні теорії повстанської війни, дійсність в Україні, в цілій московській імперії і у світі нашого часу, аналізують під кутом чергового етапу, нового періоду, який був би неможливий без учорашнього. Вчимося з минулого, його наслідуюмо, його доповнюємо, його продовжуємо, його зглиблюємо, його завершуємо в переможній, всенародній, повстанській чин.

В сучасну пору навіть серед наших революційних кадрів часом завважуємо спрощений погляд на складні революційно-визвольні проблеми. У протигагу до того треба мати на увазі факт, що революційно-визвольний процес у сучасній московсько-большевицькій дійсності - це складний феномен, що вимагає докладної аналізи і висновків з неї. У вільному світі, натомість, комуністичні революційні дії не мають таких складних проблем, бо навіть деякі капіталісти і представники церков, запаморочені комуністичною пропагандою, симпатизують із "червоною революцією".

Всередині московсько-большевицького блоку наш революційно-визвольний рух мусить спиратися на всі перзні національного життя, очевидно, у співпраці з усіма поневоленими народами, крім москалів, як поневолювачів. Маємо противника агресивного, з великим історичним досвідом поневолення, з безмежними матеріяльними засобами, до того ж по-нелюдськи брутального. У світлі тих фактів вимогаю нашої боротьби має бути безкомпромісність і відчуття тези "держава понад усе", врешті, цінності, яких немає у москалів - реалізація свободи і незалежності народів /Воля народам! Воля людині!/.

Свідомість українського народу спирається сьогодні на спротив жорстокій дійсності та на реальну оцінку ситуації, в якій домінує переконання, що у висліді незацікавлення офіційним Заходом справами визволення поневолених народів та намагання того Заходу до співпраці з СРСР - єдиною запорукою для революційних сил стає розрахунок лише на власні сили, при чому основний напрям боротьби може визначати тільки революційна ОУН. Запорукою успіху нашої революції будуть сприятливі умови всередині московсько-большевицької імперії і на Заході. Завдяки збройній дії УПА концепція революційно-визвольної боротьби охопила широкі кола національних сил не лише в Україні, а також у цілому т. зв. СРСР. Свідомість про необхідність революційно-визвольної боротьби серед нашого народу зростає та виходить на поверхню національного життя. Аналіза подій в Україні й поза нею вказує, що національне відродження відбувається в усіх ділянках

українського життя: в культурі, економіці, серед молодечих організацій, в Церкві, науці і т. д., всюди де появляються активні представники революційного духу нації. Це не лише продовження минулої боротьби, а й скріплення її, поглиблення і посилення, яке доведе до завершення духової підготовки й мобілізації нашого народу, зверненої проти Москви.

Вислід революційно-визвольної боротьби великою мірою залежатиме від доцільної організації боротьби та від провідних кадрів революційної ОУН, які діятимуть згідно з накресленими планами.

Як виявила історія, в умовах тотального терору надзвичайно важко на початку або в розпалі революції опрацювати доцільні плани, створити провід і організацію революційних політичних і бойових сил. З того випливає необхідність вже тепер посилити планову діяльність революційної ОУН. Коли цього не буде, тоді треба рахуватися з тим, що вже на початку революції появляться різні організації, партії, а навіть отаманія, явища, підтримувані або й зорганізовані ворогом, що хоче довести до нової національної катастрофи. Сьогодні ОУН має свій великий політично-революційний капітал. В СРСР символом національної боротьби є "бандерівець", а ОУН стала як караюча рука за поневолення нації й єдина сила для зреалізування самостійності, тому зміцнення її активності має все більш вирішальне значення. Треба теж брати до уваги й таку можливість, що в критичні дні Москва може східно піти на "поступки" Україні, може навіть перед революційним зривом створювати щось на зразок сателіта чи "тітовської" України. Прихильників такої концепції там знайдеться, коли навіть на еміграції вони існують /двійкарі-ЗП УГВР/. Тут треба завважити, що перші дні революції можуть стати вирішальними для її успіху. Слід теж брати до уваги, що деякі чужі чинники - різні розвідки - можуть ужити ті промосковські сили для збереження цілості Російської імперії, напр., перекидання двійкарів у край або вишколених агентів держав, вороже наставлених до відновлення Української Незалежної Соборної Держави. Наше завдання вже тепер мати це на увазі, щоб у слушний час припинити їхню діяльність і спроби порозуміння з ними. Агентів чужих держав, які без згоди і порозуміння з Проводом ОУН діятимуть в Україні, трактувати як ворогів України, згідно з приписами революційних законів ОУН.

Імперативом сьогоднішнього дня є знайти дороги і шляхи для мобілізації революційних кадрів ОУН також на Сибірі й на Далекому Сході. Нав'язання таких зв'язків матиме велике значення для Краю, тому, що при розпорошенні ворожих сил відпружимо частково тиск московських військ на Україну. Отже, революційні рухи на Сибірі й на Далекому Сході мусять бути в програмі нашої революційної діяльності.

Члени революційно-визвольного руху в Україні та взагалі увесь український народ, мусять знати, хто є провідником революційної боротьби, хто є головою Проводу ОУН. Сьогодні голова Проводу ОУН залишився єдиним з великої трійки /після смерті генерала Т. Чупринки і С. Бандери/, як один із символів боротьби всього українського народу, як єдино діяльний у ділянці закордонної політики /АВН/, як безкомпромісовий революціонер у боротьбі з Москвою. З історії світових революцій відомим є факт, що лише сильний провід із чітко окресленою революційною програмою є передумовою перемоги над ворогом.

В сучасній добі, в якій розпаншилась оргія анархії й нігілізму, що провадить до декомпозиції здорових національних сил, мусимо викреслити з себе максимум зусиль у психоморальній і політичній мобілізації нашого народу до боротьби з центром зла, яким є Москва.

Сьогодні для революційного проводу відкритим явищем є факт, що в Україні концепція революційно-визвольної боротьби охоплює щораз ширші кола національних сил.

Тому не сміємо пристосовуватись до обставин, що їх створили інші, навпаки – мусимо бути творцями власної національної потуги.

Основою наших революційних планів мають бути рішення ОУН з часів другої світової війни і тепер. У зв'язку з технічним і політичним розвитком змінилася тактика, але мета й національні засоби залишилися ті самі. Нова фаза історії вимагає від нас робити сьогодні те, що треба зробити завтра, дати нині відповідь на питання, які стоятимуть перед нами завтра, передбачати те, що може статися згідно із законами революції. Причини, які ведуть до майбутніх дій, мусимо піддавати серйозній аналізі, щоб використати час, керувати розвитком подій і подбати, щоб вони у висліді дали корисні й успішні наслідки.

Психологічна війна – важливий чинник, який вирішально вплине на успіх української революції. Наукові методи психологічної війни, застосовані Москвою, повинні постійно бути в осередку нашої уваги, щоб своєчасно унешкідливлювати і спаралізувати їхню дію. Зручність і успішність нашої контрпропаганди вимагають прецедентно вишколених кадрів до такої дії, щоб большевицька психологічна війна залишалася без успіху і не затрувала душ українського народу, зокрема у вирішальний час нашої боротьби. Незмінною залишається наша мета: відновлення і закріплення Самостійної Соборної Української Держави й реалізація її політичних, господарських, культурних і релігійних інтересів. Хто визнає найвищим законом боротьбу за Україну, той має право включитися в багатогранну систему боротьби революційного підпілля ОУН, УПА, не зважаючи на його партійну чи світоглядну настанову. Тому в лавах української революції будемо мати не лише самих націоналістів, а також і визнавачів інших політичних напрямків, за винятком комуністичного, і тих, котрі є проти відновлення Української держави. Важливою у революції є свідомість боротьби за Україну.

Треба брати до уваги, що не одна українська людина з-під тотальної советської системи не зможе легко переключитися і стати націоналістом. Наше завдання – доцільною тактикою мобілізувати всіх, навіть національні меншини, крім відкритих чи прихованих ворогів України, до боротьби проти Москви. Ми повинні у нашій пропаганді брати до уваги пристосування до вимог Краю, до духових процесів нації й не віддалятися від дійсності.

Під час революції необхідно вчасно і вміло спрямувати революційну стихію у рамки сильної організації воєнного стану та в творче національно-революційне русло, щоб ще раз в історії не пережити невдач 1918-20-их років.

У боротьбі проти Москви ми підемо разом з іншими народами як авангард, усвідомлюючи собі факт, що ОУН – це маяк для національно-революційних і одночасно антиімперських і антирежимних сил поневолених народів. Треба постійно підкреслювати вклад УПА в боротьбу проти німецького гітлеризму і яких великих жертв зазнала вона в боротьбі за волю нашого волелюбного народу. Треба на кожному кроці підкреслювати, що клич "Воля народам! Воля людині!" – мусить перемогти, що українська культура давніша і вища за московську, розумно переконувати про це і викликати погорду до Москви. Постанови IV ВЗ ОУН до основ зглиблюють ідейно-політичні перспективи та дають стратегічні настанови для розгортання переможної української революції. Вони мають бути покладені в усі наші різноманітні планування й бути дороговказами теж у наших повстансько-революційних діях.

Щоб успішно розв'язати квадратуру революційно-політичного кола, треба українську революцію поділити на три фази:

Мобілізація революційних кадрів;
Зреволюціонування народу;
Революційний зрив.

Тут необхідно підкреслити, що перехід однієї фази у другу залежатиме від внутрішніх і зовнішніх політичних умов.

I-ша фаза Української Революції /мобілізація революційних кадрів/

Коли революція в тоталітарній московській імперії большевицької системи є надзвичайно утруднена, то тим більше мусимо її розпрацювати у подробицях і послідовно реалізувати, щоб добитися остаточного успіху.

У підготові до революції в таких умовах треба докласти всіх зусиль, щоб надати вже самій підготові революційного розмаху, а не жити тільки спогадами про минуле. До підготовчої фази слід зарахувати період, в якому перебуваємо тепер, отже, період перед можливим вибухом світового конфлікту. В цій фазі може певний кадр Організації складатися з колишніх глибоко законспірованих членів ОУН в Україні і частково в Сибірі. Знаємо, що перед і в час другої світової війни було дуже важко закласти революційні осередки в більших містах Наддніпрянської України. Тепер це питання має інший характер, тому, що багато членів ОУН з конспіративних причин виїхали до великих міст України і там вони можуть діяти. Завданням Проводу ОУН повинно бути: розставити мережу кадрів ОУН у всій Україні. В тій першій фазі від членів ОУН не можна вимагати революційних дій, бо нашою метою в тій фазі є законспірована мобілізація революційних кадрів на дальшу мету. Щойно в другій фазі вони мають стати звенами для творення менших чи більших революційних відділів. В сучасну пору їхнім завданням було б:

Виготовлювання списків /краще пам'ятево/ певних людей, одначе, покищо, до нічого їх не зобов'язувати;

виготовлювання плянів здобути зброю і медикаменти;

намічування пропагандивних звен з технічним вирядом;

підшукування певних місць у терені на медичні пункти, магазини зброї й харчів;

Формування, головним чином у малих містах, боївок, завданням яких були б спорадичні революційні дії, головним чином проти більших "фігур" московської комуністичної еліти;

розпрацювання і вивчення тактики боротьби міської партизанки.

Під час мобілізації революційних кадрів особливу увагу треба звернути на студіючу українську молодь, яка в час зриву буде особливо важливим революційним потенціалом. Повести організаційну працю серед вояків червоної армії. В пропаганді завжди підкреслювати, що сила в нас самих і в співпраці з поневоленими народами, а основу для кожної революційної дії дає ОУН.

Крім перфектно законспірованої праці, на революційно-визвольному відтинку необхідна напівлегальна передреволюційна боротьба на відтинку культури, науки, релігії тощо, використовуючи контрадикції большевицької системи. До тієї напівлегальної боротьби /демонстрації, страйки/ треба залучати якнайширші кола всіх шарів нашого народу.

Натомість до кадрів ОУН на еміграції, як складової частини всієї революційної ОУН, належать такі проблеми: підготовка похідних груп – Край і Далекий Схід; синхронізація революції з іншими поневоленими народами; використання форуму АБН для підготовки випадових баз для східних груп; використання держав Заходу для нашої мети; докладне опрацювання центром психологічної війни пропагандивних матеріалів тощо.

II-га фаза Української Революції /зреволюціонування народу/

З вибухом війни, або з моментом кризи в московській імперії автоматично настає друга фаза революції.

Тоді необхідно організувати менші й більші бойові відділи, відповідно до потреб і ситуації, які своїми революційними діями мобілізували б народ до революційного зриву. Відділи діяли б під назвою УПА. В перші дні, напр., війни кадри перейдуть у підпілля на раніше зорганізовані бази. Революціонування має може наступити лише тоді, коли зброя і слово будуть синхронізовані й доповнятимуть одне одного. Спочатку збройні дії треба організувати тут і там, згодом вони мусять охопити всю Україну.

З перспективи 25 років хочу висловити свій погляд на стратегію і тактику УПА, щоб з минулого вчитися. Ми цілком зреволюціонували около 7 мільйонів населення Галичини й Волині, з 1/3 частини території України. Виникає питання: а що з рештою? Які причини? Ми записали сторінки історії боротьбою за волю, але з революційної точки бачення ми не могли зреалізувати революції цілковито. Частковою причиною було те, що на просторі цілого СРСР ми були самі й тому Москва могла сконцентрувати свої сили на поборення нас. Другою причиною було те, що ми не могли у такому розмірі й у такій натузі зреволюціонувати цілого народу, як це зробили на Волині й у Галичині. З точки погляду революційної доцільності, після закінчення війни /травень 1945/ ми повинні були використати те, що московські сили розкинені по країнах Європи й на Далекому Сході й усіма силами повести акцію на більші міста Волині й Галичини, а не обмежуватися до часового захоплення містечок і сіл. Захоплення великих міст мало б глибокий вплив на всю Україну й на увесь СРСР. Це було б також деморалізуючим чинником на червону армію й скріпило б можливий перехід її бойових частин на наш бік. Домінуючим фактором кожної революції було й є: захопити столицю або більші міста; напр., революція в Малярщині – Будапешт, Варшавське повстання, чеське у Празі; большевики захопили Прагу від Дубчека, а не село чи провінційні міста. Це маємо пам'ятати у наших плянуваннях. У випадку революції треба зважуватися на найбільші ризиковані поступування, бо в революції не завжди два і два є чотири.

В час революції треба постійно атакувати ворога, бо безнастанними революційними діями скріплюємо мораль революціонерів, вояків і народу. Коли атакуємо великі міста, як твердині ворога, то одночасно запевняємо собі запілля – села. Перегрупувавши відповідно свої сили, можемо атакувати ворога далі в інших містах. Такими наступальними діями вичерпуємо ворога не тільки фізично, а й морально.

Революція у селах добра в першій і на початку другої фази, коли треба вже вийти із сіл до міст і там приготувати собі випадові бази до боїв у третій фазі. Місто в наших руках – це поразка КГБ, з-під контролю й терору якого виривається міське населення, а це дуже важливий психологічний фактор революції.

Вже із самого початку другої фази треба використати в боротьбі з ворогом усі можливі засоби і форми пропаганди, від чого значною

мірою залежатиме успіх нашої боротьби. Пропагандою в Україні будуть займатися відповідні організаційні звена пропагандистів, але їм треба дати технічний виряд і модерне ідейне озброєння. Тоді особливо стануть актуальними різні кличі й заклики як від ОУН, так і від АБН, які будуть мобілізувати народ до боротьби з московським імперіалізмом та його комуністичною системою. Закордонні частини ОУН повинні вже тепер випрацьовувати пропагандивні матеріяли, які завжди актуальні, а під час революції стануть необхідними. З допомогою відповідної пропаганди можна буде опановувати і магазини зброї в Україні, що мусять перейти до рук повстанців.

На випадок війни із західними державами, Москва буде намагатися захопити своєю армією західну Європу, що приведе до її оздоровлення, бо й вона відчує безпосередню загрозу московського імперіалізму. Таким чином пошириться протимосковський фронт і скріпиться співпраця між поневоленими в т. зв. ССРСР і загроженими західно-європейськими народами.

Необхідна також переоцінка тактики СБ з часів другої світової війни, взявши до уваги тактику і методи енкаведистів, що намагалися убивати українців українськими руками. Головну увагу треба спрямовувати на московсько-большевицьких лідерів і високих чиновників, а не на виконавців їх доручень - дрібних службовців. З досвіду знаємо, що в час революції дуже важко опановувати стіхю, тому мусимо бути дуже обережними, щоб невинні люди не ставали жертвами непорозумінь, особистих поракунків тощо.

Військовий сектор, СБ, Господарський відділ, УЧХ, пропаганда - це ділянки, що їх мусять організувати в Україні компетентні люди. Напруга революційних дій у деяких районах буде ступенуватися відповідно до умов. Коли на певному терені завершиться задовільна революціонізація населення, тоді частину революційних сил треба перекидати в менш опановані й зреволюціоновані райони.

Головна наша мета в другій фазі революції - тисячами малих боїв на цілому терені України нищити сили ворога і привести до повної революціонізації цілого українського народу. Крім національного і соціального характеру нашої визвольної боротьби, необхідно наголошувати важливість релігії і української Церкви, але уникати полеміки на конфесійні та релігійні теми. У політичних дискусіях наголошуємо необхідність беззастережної піддержки революційного уряду України, який після закріплення Української суверенної держави передасть свої компетенції урядові, обраному народом вільним голосуванням. ОУН не претендує на монопольне правління державою.

В нашому інтересі є поширити революцію на всі терени поневолених Москвою народів. Не можемо забути й Сибіру, де живе біля 8 міл. українців. Там також можна висилати малі "похідні" групи разом із добровільцями інших народів, які живуть у Сибірі. Таким способом переносимо частину московського натиску на інші терени ССРСР. Синхронізація революційних дій поневолених в ССРСР народів прискішить перехід до третьої фази нашої визвольної революції. На прискішення переходу до цієї фази вплинула б також співпраця із західними народами і сателітними країнами.

III-тя фаза Української Революції /Завершення всенародного повстання/

Питання часу вненародного революційного зриву - дуже важливий чинник. З хвилиною, коли революційний провід вирішить, що прийшов час до всенародного повстання, головним завданням революцій-

них повстанських сил буде зайняти одне з найбільших міст України, зокрема столицю України Київ, і проголосити Самостійну Соборну Українську Державу на чолі з революційним урядом. Головні позиції революційного уряду повинні бути в руках ОУН, щоб уникнути небезпеки, що уряд може опинитися в ненадійних руках та вилімінувати несподіванки на зразок лебедівщини. Революційний уряд не сміє іти на компроміси з якимись новотворами, які можуть бути агентурою Москви чи іншої держави, тому такі зародки треба відразу усувати.

У третій фазі завершення Української визвольної революції необхідна висока мораль війська і населення, бо це вирішальний історичний момент нашого народу. Можна сподіватися, що й Москва буде робити різні розпачливі заходи і диверсії, щоб зберегти свою імперію, перефарбувавши її на інший кольор.

Визвольна революція пошириться і на інші терени поневолених в СССР народів і мусимо уважно обсервувати, що в тих країнах діється, бо невдача в котрійсь із них /напр., Білорусії, Туркестані, Сибірі й т. д./, може стати й частковою нашою невдачею. Тут особливу роль мусить відіграти АБН, як координатор визвольних революцій поневолених народів.

Із звільненням Києва та всіх українських земель від ворожої окупації, прийде період закріплення державного будівництва. Революційний уряд України мусить виявити особливу ініціативу і моральну силу у відбудові всіх ділянок українського життя. Вільні вибори повинні прийти тоді, коли загроза з боку Москви, чи іншої держави, вже буде поза Україною.

В усіх фазах нашої визвольної революції головне значення має ідейна спаяність і цілеспрямованість. А відновлення УССД стане запорукою тривалого миру в світі.

М-К
/старшина УПА/

=====

З М І С Т

Ю. П.: СУЧАСНА ФАЗА НАШОЇ РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ	1
А. Крук: ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА УКРАЇНИ НА НОВОМУ ЕТАПІ	7
Олег Боярич: ІДЕЙНІ ОСНОВИ ТЕПЕРІШНЬОГО ОПОРУ В УКРАЇНІ І В ПОСТАНОВАХ IV-ГО ВЗ ОУН	13
Є. Ор.: ЗА ДІЯЛОГ МІЖ НАШИМИ ЦЕРКВАМИ	21
Ант: СПРАВА КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА У ГАРВАРДІ	25
С. Осінський: КОНЦЕНТРИЧНИЙ НАСТУП ВОРОГА НА РЕВОЛЮЦІЙНУ ОУН	32
М-К.: РЕВОЛЮЦІЙНА ОУН ВИЗНАЧАЄ НАПРЯМ	44

=====